

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej FAMUR za rok 2018 r.

FAMUR S.A. | ul. Armii Krajowej 51 | 40-698 Katowice | t. +48 32 359 63 00 | f. +48 32 359 66 77 | famur@famur.com.pl | www.famur.com |
Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy KRS | KRS 0000048716 | REGON 270641528 | NIP 634-012-62-46 |
Kapitał zakładowy 5 747 632,12 zł opłacony w całości

I.	SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY FAMUR	4
	Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy FAMUR	4
	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy FAMUR	5
	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy FAMUR	6
	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy FAMUR	7
	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy FAMUR	9
II.	ZASADY RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	10
1.	Informacje ogólne	10
2.	Skład Zarządu	10
3.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
4.	Szacunki i subiektywna ocena	10
5.	Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	11
6.	Podstawy konsolidacji	12
7.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	12
8.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
9.	Schemat Grupy Kapitałowej Famur na dzień 31.12.2018r.	17
10.	Wykaz jednostek objętych konsolidacją na dzień 31.12.2018r.	18
11.	Przejęcie przez Famur S.A. wydzielonej części Primetech S.A. (dawniej Kopex S.A.).	19
12.	Segmenty działalności oraz działalność zaniechana	19
13.	Przychody z umów z klientami	23
14.	Koszty rodzajowe	24
15.	Zatrudnienie i koszty zatrudnienia	24
16.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	25
17.	Przychody i koszty finansowe	26
18.	Podatek dochodowy	26
19.	Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego	28
20.	Zysk przypadający na jedną akcję	29
21.	Wartości niematerialne	30
22.	Wartość firmy	31
23.	Rzeczowe aktywa trwałe	32
24.	Nieruchomości inwestycyjne	35
25.	Długoterminowe aktywa finansowe	36
26.	Należności długoterminowe	36
27.	Zapasy	36
28.	Należności z tytułu leasingu finansowego	37
29.	Wartość godziwa należności z tytułu sprzedaży w postaci leasingu finansowego	37
30.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	38
31.	Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	39
32.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	39
33.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	39
34.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i związane z nimi zobowiązania	40

FAMUR

35. Akcjonariusze spółki Famur S.A.	40
36. Kapitał podstawowy	40
37. Kapitały zapasowy i rezerwowy	41
38. Zyski zatrzymane	41
39. Dywidenda	41
40. Rezerwy	41
41. Kredyty i pożyczki	43
42. Zabezpieczenia na majątku Grupy	46
43. Zobowiązania warunkowe	46
44. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym	46
45. Zobowiązania z tytułu leasingu	46
46. Zobowiązania handlowe i pozostałe	47
47. Rozliczenia międzyokresowe	48
48. Instrumenty Finansowe	49
49. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	50
50. Informacje o znaczących transakcjach z klientami	53
51. Transakcje z podmiotami powiązanymi	54
52. Wynagrodzenie członków zarządu	55
53. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	55
54. Informacje dodatkowe	55
55. Planowana sprzedaż spółki PBSz	57
56. Zdarzenia po dacie bilansu	57

Katowice, 16 kwietnia 2019 r.

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY FAMUR

Dane w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy FAMUR

	od 01.01.2018 do 31.12.2018	od 01.01.2017 do 31.12.2017
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, w tym:	2 229 144	1 459 602
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	2 062 721	1 332 907
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	166 423	126 695
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	1 705 091	1 161 424
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 587 834	1 080 365
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	117 257	81 059
III. Zysk brutto ze sprzedaży	524 053	298 178
IV. Koszty sprzedaży	45 721	41 908
V. Koszty ogólnego zarządu	156 870	119 369
VI. Zysk na sprzedaży	321 462	136 901
VII. Pozostałe przychody operacyjne	42 914	51 733
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	8 347	6 726
2. Dotacje	1	2 060
3. Inne przychody operacyjne, w tym <i>rozwiązane odpisy aktualizujące należności</i>	34 566 1 448	42 947 3 832
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	64 175	55 708
1. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	2 886	11 997
2. Inne koszty operacyjne	61 289	43 711
IX. Zysk z działalności operacyjnej	300 201	132 926
X. Przychody finansowe	26 453	33 019
1. Dywidendy i udziały w zyskach	336	150
2. Odsetki	18 194	16 977
3. Zysk ze zbycia inwestycji	-	225
4. Aktualizacja wartości inwestycji	41	3 764
5. Inne	7 882	11 903
XI. Koszty finansowe	57 710	66 395
1. Odsetki	26 619	26 263
2. Aktualizacja wartości inwestycji	4 945	-
3. Inne	26 146	40 132
XII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	446	
XIII. Zysk brutto	269 390	99 550
XIV. Podatek dochodowy	47 584	43 029
XV. Zysk netto z działalności kontynuowanej	221 806	56 521
XVI. Działalność zaniechana	-2 281	309
XVII. Zysk netto, w tym przypadający:	219 525	56 830
XVIII. akcjonariuszom podmiotu dominującego	207 877	48 529
XIX. akcjonariuszom niekontrolującym	11 648	8 301
Zysk netto podstawowy z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,37	0,09
Zysk netto rozdzielony z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą	0,37	0,09

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy FAMUR

	od 01.01.2018 do 31.12.2018	od 01.01.2017 do 31.12.2017
Zysk netto	219 525	56 830
Inne całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku w kolejnych okresach sprawozdawczych:	-10 893	816
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-1 426	1 102
Różnice kursowe z przeliczenia	-10 382	-126
Zysk jednostek stowarzyszonych oraz pozostałe	795	90
Podatek dochodowy dotyczący innych pozostałych dochodów	121	-250
Inne całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku w kolejnych okresach sprawozdawczych:	290	72
Zyski (straty) aktuarialne	-1 157	89
Przeszacowanie w związku z reklasyfikacją do nieruchomości inwestycyjnych	1 515	
Podatek dochodowy dotyczący innych pozostałych dochodów	-68	-17
Razem inne całkowite dochody po opodatkowaniu	-10 603	888
Całkowite dochody ogółem	208 922	57 718
przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	197 333	48 966
przypadające udziałowcom niekontrolującym	11 589	8 752

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy FAMUR

	Kapitał akcyjny	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	Kapitał własny razem
Stan na 01.01.2018	5 594	-3	715 170	113 663	-82	2 130	599 195	114 316	1 549 983
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	207 876	11 648	219 524
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	-10 382	69	-230	-59	-10 602
Podział zysku	-	-	145	839	-	-	-984	-	-
Emisja akcji	154	-	-	-	-	-	-	-	154
Rozliczenie połączenia*	-	-	81 197	-	-	-	163 127	-163 127	81 197
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	-252 896	-	-252 896
Stan na 31.12.2018	5 748	-3	796 512	114 502	-10 464	2 199	716 088	-37 222	1 587 360
Stan na 01.01.2017	4 865	-3	220 585	113 663	0	1 609	652 441	48	993 208
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	48 529	8 301	56 830
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	-82	521	-	451	890
Podział zysku	-	-	101 888	-	-	-	-101 888	-	-
Emisja akcji	729	-	392 697	-	-	-	-	-	393 426
Wykup udziałów niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	-25	-48	-73
Nabycie GK Kopex i Fugo	-	-	-	-	-	-	138	105 564	105 702
Stan na 31.12.2017	5 594	-3	715 170	113 663	-82	2 130	599 195	114 316	1 549 983

*Przejęcie przez Famur S.A. wydzielonej części Primetech S.A. (dawniej Kopex S.A.) stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy FAMUR

A k t y w a

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
I. Aktywa trwałe	1 157 961	1 098 747
1. Wartości niematerialne, w tym:	272 202	272 669
- wartość firmy	222 038	222 038
2. Rzeczowe aktywa trwałe	600 959	654 256
2.1. Środki trwałe	562 547	625 802
2.2. Środki trwałe w budowie	38 412	28 454
3. Należności długoterminowe	61 766	50 234
3.1. Od jednostek powiązanych	-	-
3.2. Od pozostałych jednostek	61 766	50 234
4. Inwestycje długoterminowe	126 554	82 218
4.1. Nieruchomości	90 898	54 495
4.2. Wartości niematerialne	-	-
4.3. Długoterminowe aktywa finansowe	35 626	27 693
4.4. Inne inwestycje długoterminowe	30	30
5. Pozostałe aktywa długoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	2 113	2 927
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	94 367	36 443
II. Aktywa obrotowe	1 721 593	2 039 318
1. Zapasy	352 484	307 701
2. Należności krótkoterminowe	1 010 929	968 866
2.1. Z tytułu leasingu finansowego	20 729	33 308
2.2. Z tytułu dostaw i usług	961 265	862 222
2.3. Z tytułu podatków, w tym:	17 921	45 365
2.3.1. Z tytułu bieżącego podatku dochodowego	5 079	5 167
2.4. Pozostałe należności	11 014	27 971
3. Krótkoterminowe aktywa przeznaczone do obrotu	5	11
4. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	30 264	51 684
4.1. Dotyczące jednostek w ramach grupy	22 263	8 183
4.2. Dotyczące pozostałych jednostek	8 001	43 501
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	297 931	681 762
6. Pozostałe aktywa krótkoterminowe (rozliczenia międzyokresowe)	7 456	6 425
7. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	22 524	22 869
A k t y w a r a z e m	2 879 554	3 138 065

Pasywa

		Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
I. Kapitał własny	Nota	1 587 360	1 549 983
1. Kapitał zakładowy		5 748	5 594
2. Akcje własne		-3	-3
3. Kapitał zapasowy		796 512	715 170
4. Kapitał z aktualizacji wyceny		2 199	2 130
5. Pozostałe kapitały rezerwowe		114 502	113 663
6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-10 464	-82
7. Zyski zatrzymane		716 088	599 195
A. Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		1 624 582	1 435 667
B. Kapitały przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		-37 222	114 316
II. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania		1 274 263	1 576 330
1. Rezerwy na zobowiązania		147 391	178 168
1.1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		17 743	47 588
1.2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne		50 976	60 485
a) długoterminowa		32 741	32 042
b) krótkoterminowa		18 235	14 795
1.3. Pozostałe rezerwy		78 672	70 095
a) długoterminowe		7 457	5 679
b) krótkoterminowe		71 215	64 416
2. Zobowiązania długoterminowe		519 942	524 259
2.1. Kredyty i pożyczki		383 938	399 479
2.2. Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu		20 829	13 938
2.3. Inne zobowiązania długoterminowe		115 175	110 842
3. Zobowiązania krótkoterminowe		571 963	857 238
3.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		271 056	367 722
3.1.1. Z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych		28 956	27 859
3.1.2. Z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych		242 100	339 863
3.2. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		19 885	21 533
3.3. Zobowiązania z tytułu podatków, w tym:		88 842	98 096
3.3.1. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		34 311	3 320
3.4. Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego		11 958	16 415
3.5. Krótkoterminowe kredyty i pożyczki		51 640	221 023
3.6. Inne		128 582	132 449
4. Pozostałe zobowiązania (rozliczenia międzyokresowe)		34 967	30 313
III. Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi klasyfikowane jako przeznaczone do zbycia		17 931	11 752
Pasywa razem		2 879 554	3 138 065

	od 01.01.2018 do 31.12.2018	od 01.01.2017 do 31.12.2017
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia		
I. Zysk brutto	269 390	99 550
II. Korekty razem	-54 065	92 661
1. Amortyzacja	191 223	175 123
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	597	206
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-524	17 953
4. (Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	19 649	-2 802
5. Zmiana stanu rezerw	14 975	-68 224
6. Zmiana stanu zapasów	10 706	-55 255
7. Zmiana stanu należności	-41 401	-28 101
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	-78 614	100 197
9. Podatek dochodowy zapłacony	-150 186	-14 435
10. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-17 251	-32 485
11. Inne korekty	-3 239	484
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)	215 325	192 211
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	78 596	17 060
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	35 784	15 759
2. Z aktywów finansowych, w tym:	42 812	1 301
- zbycie aktywów finansowych	35 500	-
- dywidendy i udziały w zyskach	336	150
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych i krótkoterminowych	6 119	812
- odsetki	857	161
- inne wpływy z aktywów finansowych	-	178
II. Wydatki	217 005	248 392
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	176 477	147 760
2. Na aktywa finansowe, w tym:	40 474	84 132
- nabycie aktywów finansowych	8 469	82 269
- udzielone pożyczki długoterminowe i krótkoterminowe	32 005	1 863
3. Inne wydatki inwestycyjne	54	16 500
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-138 409	-231 332
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	22 855	403 721
1. Wpływy netto z emisji akcji	22 052	401 338
2. Kredyty i pożyczki	-	750
3. Inne wpływy finansowe	803	1 633
II. Wydatki	482 450	116 782
1. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	253 140	163
2. Spłaty kredytów i pożyczek	188 775	88 645
3. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	100	-
4. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	25 073	10950
5. Odsetki	14 816	16 169
6. Inne wydatki finansowe	546	855
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-459 595	286 939
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	-382 679	247 818
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	-383 831	247 648
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	1 152	-170
F. Środki pieniężne na początek okresu	681 762	434 114
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	297 931	681 762

II. ZASADY RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostkowe Spółki FAMUR S.A. (jednostka dominująca) oraz sprawozdania Spółek zależnych.

Okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym: 01.01.2018r.– 31.12.2018r.

Jednostką dominującą dla Famur S.A. jest TDJ Equity I sp. z o.o., a jednostka dominująca najwyższego szczebla, TDJ S.A.

2. Skład Zarządu

Na dzień 31.12.2018r. w skład Zarządu wchodzi:

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu ds. Strategii i Rozwoju
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Sprzedaży Krajowej Underground
Tomasz Jakubowski	Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych Underground
Waldemar Łaski	Wiceprezes Zarządu ds. Surface
Adam Toborek	Wiceprezes Zarządu ds. Sprzedaży Eksportowej Underground
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu

Na dzień 31.12.2017r. w skład Zarządu Spółki Famur wchodzi:

Mirosław Bendzera	Prezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Zdzisław Szypuła	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu
Dawid Gruszczyk	Wiceprezes Zarządu
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu

W dniu 25.09.2018r. rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu złożył Pan Zdzisław Szypuła, ze skutkiem na dzień 31.12.2018r.

W dniu 26.09.2018r. do składu Zarządu zostali powołani Pan Waldemar Łaski oraz Pan Tomasz Jakubowski.

W dniu 26.02.2019r. Pan Bartosz Bielak złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii i Rozwoju ze skutkiem na dzień 28.02.2019r.

3. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 16.04.2019r.

4. Szacunki i subiektywna ocena

4.1. Szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Podmiotu Dominującego dokonania szacunków. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31.12.2018 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w poszczególnych notach objaśniających do sprawozdania finansowego.

4.2. Subiektywna ocena

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne informacje prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiające sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne. Subiektywna ocena zostaje dokonana w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe odzwierciedlało treść ekonomiczną transakcji, było obiektywne, sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

4.3. Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółki wchodzące w skład Grupy, w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Istotne zasady rachunkowości zostały przedstawione jako element poszczególnych not objaśniających do sprawozdania finansowego. Spółka stosowała zasady rachunkowości w sposób ciągły dla wszystkich prezentowanych okresów sprawozdawczych.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przedstawione w polskich złotych PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest indywidualnie waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w walucie prezentacji Grupy tj. w PLN.

6. Podstawy konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek zależnych. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej FAMUR sporządzono stosując metodę pełną.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca łączy sprawozdania finansowe jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają włączeniom konsolidacyjnym.

W celu zapewnienia prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji finansowych na temat grupy kapitałowej w taki sposób jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą, dokonuje się:

- wyłączenia wartości bilansowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego spółek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej,
- identyfikacji niekontrolującego udziału w zyskach i stratach skonsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- identyfikacji niekontrolującego udziału w aktywach netto skonsolidowanych jednostek zależnych oddzielnie od udziału własnościowego jednostki dominującej w tych aktywach netto.

Udział niekontrolujący w aktywach netto obejmuje:

wartość udziałów niekontrolujących z dnia pierwotnego połączenia, obliczoną zgodnie z MSSF 3, oraz zmiany w kapitale własnym przypadające na udział niekontrolujący począwszy od dnia połączenia.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31.12.2017r., z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 01.01.2018r. i później.

Grupa zastosowała po raz pierwszy MSSF 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”) oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2018 roku nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy. Opis rodzaju, skutki zmian zasad rachunkowości ujawniono w dalszej części noty.

7.1. MSSF 15 – Przychody z umów z klientami

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpił wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później.

Spółka rozpoczęła stosowanie MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Grupa prowadzi działalność w obszarze produkcji i sprzedaży maszyn.

- Sprzedaż towarów

Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru, przychód jest rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem (co do zasady w momencie dostawy). W konsekwencji, wpływ przyjęcia MSSF 15 na moment ujmowania przychodu

z tytułu takich umów nie jest istotny. Niemniej jednak, zastosowanie Standardu wpływa na kwotę przychodu zgodnie z poniższym:

- Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem upustów, rabatów, nakładaniem kar. Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

- Gwarancje

Grupa udziela gwarancji na sprzedawane towary. Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji jest nadal ujmowana zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe. Niemniej jednak, niektóre niestandardowe umowy z klientami zawierają gwarancje rozszerzone, które do dnia 31.12.2017 były ujmowane zgodnie MSR 37. Zgodnie z MSSF 15 taka gwarancja stanowi oddzielną usługę – ujmowaną jako zobowiązanie do wykonania świadczenia, do której przypisuje się część ceny transakcyjnej.

- Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Zgodnie z MSSF 15, cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. Grupa ocenia, że w wyniku przyjęcia MSSF 15 przypisanie ceny transakcyjnej do dóbr i usług w ramach pakietu, a w konsekwencji ujęcie przychodu, nie uległo istotnej zmianie.

Umowy z klientami, zawierane przez spółkę są konstruowane w oparciu o fakt iż jej przedmiot jest dostosowywany do indywidualnego zapotrzebowania zamawiającego, a także ma charakter nieodwołalny. W konsekwencji Grupa przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Grupa kontynuuje ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług w miarę upływu czasu mierząc stopień całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia stosując metodę stopnia zaawansowania. Stopień zaawansowania realizacji umowy mierzony jest jako proporcja kosztów poniesionych do dnia bilansowego w stosunku do szacowanych kosztów łącznych.

Grupa rozpoznaje przychody w korespondencji z pozycją „Należności z tytułu dostaw i usług”. Zgodnie z MSSF 15, jeśli jednostka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, jednostka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa w ramach jednej umowy zidentyfikowała odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia. Grupa przypisała cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży zgodnie z MSSF 15. Wpływ na wielkość przychodów oraz wyniki Grupy w związku z zastosowaniem MSSF 15 jest nieistotny.

- Zaliczki otrzymane od klientów

Grupa prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Inne krótkoterminowe zobowiązania”. Zgodnie z dotychczasową polityką (zasadami) rachunkowości Grupa nie ujmowała kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych.

Zgodnie z MSSF 15, Grupa ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodnie z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Grupa nie wydziela istotnego elementu finansowania.

W przypadku umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok Grupa ocenia, że umowy

zawierają istotny element finansowania. W Grupie sytuacje takie nie występują, w związku z czym wpływ przyjęcia MSSF 15 w tym względzie jest nieistotny.

- Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji

Grupa przedstawiła ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Grupa ujawniła ponadto informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdania finansowego zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które Grupa ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego.

7.2. MSSF 9 – Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 01.01.2018r. lub później. MSSF 9 adresuje trzy obszary związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Grupa zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

Grupa nie odnotowała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, w tym również skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Grupa przeanalizowała ryzyko kredytowe przy użyciu uproszczonego modelu i nie zidentyfikowała istotnej zmiany wysokości odpisów z tytułu utraty wartości.

W wyniku zastosowania MSSF 9, zmienia się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

- Klasyfikacja i wycena

Grupa nie odnotowała istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, nadal są wyceniane w wartości godziwej.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – są one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Poniższa tabela przedstawia wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji aktywów finansowych Emitenta na dzień 01.01.2018r.

	Klasyfikacja wg MSR 39 do 31.12.2017	Klasyfikacja wg MSSF 9 od 01.01.2018
Udziały w innych jednostkach	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
Pochodne instrumenty finansowe	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

- Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa zastosowała uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia. Grupa przeanalizowała ryzyko kredytowe przy użyciu uproszczonego modelu. W związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, odpis z tytułu utraty wartości nie uległ istotnej zmianie w związku z zastosowaniem MSSF 9.

- Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Grupy, zastosowanie MSSF 9 nie ma istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9 Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

8.1. Wdrożenie MSSF 16 - Leasing

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 *Leasing* („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing*, SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne* oraz SKI 27 *Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu*. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Grupa planuje wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

W związku z wdrożeniem MSSF 16 Grupa dokona ujęcia:

- prawa wieczystego użytkowania gruntów

- dzierżawionych urządzeń

w wysokości równej bieżącej wartości opłat.

Spółka oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 będzie następujący:

Na dzień 01.01.2019r.:

Rzeczowe aktywa trwałe: +35 mln zł (w tym z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów 16 mln zł)

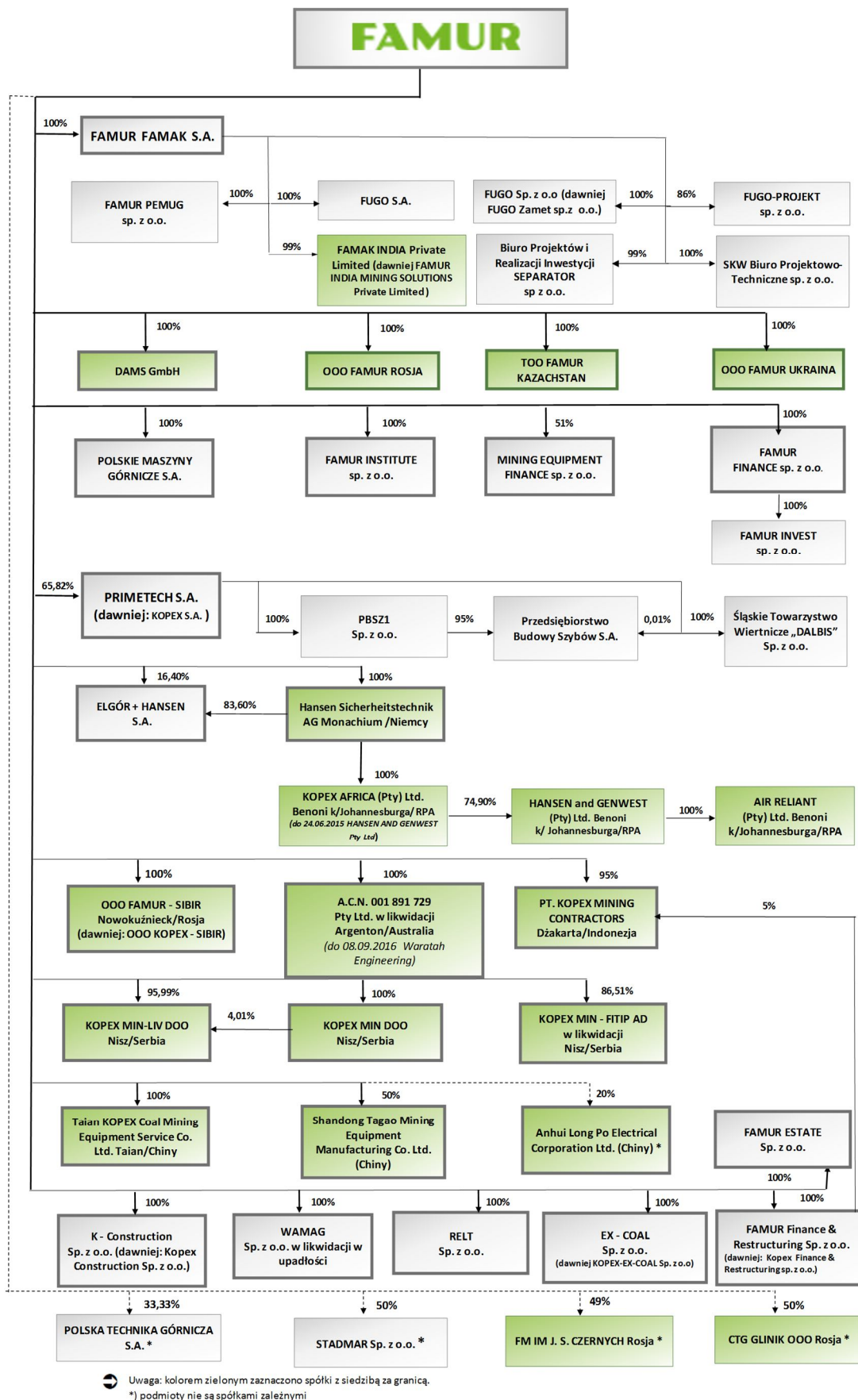
Nieruchomości inwestycyjne: +24 mln zł (z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów)

Zobowiązania leasingowe: +59 mln zł

8.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

9. Schemat Grupy Kapitałowej Famur na dzień 31.12.2018r.

10. Wykaz jednostek objętych konsolidacją na dzień 31.12.2018r.

nazwa jednostki	metoda konsolidacji
FAMUR S.A.	pełna
FAMUR FAMAK S.A.	pełna
FAMUR PEMUG sp. z o.o.	pełna
POLSKIE MASZYNY GÓRNICZE S.A.	pełna
FUGO sp. z o.o.	pełna
FUGO S.A.	pełna
FAMUR FINANCE sp. z o.o.	pełna
FAMUR INVEST sp. z o.o.	pełna
PRIMETECH S.A. (dawniej KOPEX S.A.)	pełna
K-CONSTRUCTION sp. z o.o. (dawniej KOPEX CONSTRUCTION sp. z o.o.)	pełna
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	pełna
RELT Sp. z o.o.	pełna
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	pełna
ELGÓR+HANSEN S.A.	pełna
KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	pełna
HANSEN and GENWEST (Pty) Ltd (RPA)	pełna
HANSEN CHINA Ltd (Chiny)*	pełna
KOPEX MIN (Serbia)	pełna
KOPEX MIN-LIV (Serbia)	pełna
PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	pełna
FAMUR SIBIR (Rosja) (dawniej KOPEX SIBIR)	pełna
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS sp. z o.o.	pełna
EX-COAL sp. z o.o.	pełna
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co. Ltd (Chiny)	pełna
AIR RELIANT (Pty) Ltd (RPA)	pełna
FAMUR FINANCE & RESTRUCTURING sp. z o. o. (dawniej Kopex FINANCE & RESTRUCTURING sp. z o. o.)	pełna
PBSZ1 sp. z o. o.)	pełna
MINING EQUIPMENT FINANCE Sp. z o.o.**	praw własności

* - spółka została zlikwidowana z dniem 27.11.2018, dane finansowe spółki uwzględnione w konsolidacji obejmują rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od początku roku do dnia likwidacji spółki.

** - spółka stowarzyszona

11. Przejęcie przez Famur S.A. wydzielonej części Primetech S.A. (dawniej Kopex S.A.).

W dniu 13 kwietnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie FAMUR S.A. podjęło uchwałę o podziale Kopex S.A. i połączeniu wydzielonej części z FAMUR S.A. oraz podwyższeniu kapitału zakładowego FAMUR S.A. w drodze emisji 15 322 712 akcji zwykłych serii F o wartości nominalnej 0,01 zł każda. W dniu 7 maja 2018 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach zarejestrował podwyższenia kapitału zakładowego. W tym samym dniu, stosownie do postanowień art. 529 §1 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych, nastąpiło przeniesienie części majątku KOPEX S.A. W dniu 16 lipca 2018 roku akcje serii F zostały dopuszczone do obrotu giełdowego uchwałą nr 767/2018 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował 7 maja 2018 roku, podział spółki KOPEX S.A. z siedzibą w Katowicach poprzez przeniesienie części majątku w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa na FAMUR S.A. Podział KOPEX S.A. został dokonany na podstawie art. 529 § 1 pkt 4 ksh, tj.: poprzez przeniesienie części majątku KOPEX S.A., stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa obejmującą w szczególności aktywa operacyjne i udziały oraz akcje w spółkach związanych z produkcją, serwisem oraz dystrybucją maszyn górniczych, a także procesami produkcyjnymi czy inwestycyjnymi w szczególności: zakłady pracy (obecnie funkcjonujące w Zabrze i Rybniku w ramach KOPEX S.A. kombajny zabrzańskie, przenośniki RYFAMA Oddział w Zabrze, KOPEX S.A. hydraulika Oddział w Zabrze, KOPEX S.A. obudowy TAGOR Oddział w Zabrze) oraz zorganizowaną część przedsiębiorstwa stanowiącą działalność inwestycyjną związaną z nieruchomościami, na którą to składa się zespół nieruchomości inwestycyjnych wraz z aktywami i zobowiązaniami z nimi związanymi oraz udziały i akcje spółek zagranicznych i krajowych, opisane szczegółowo w Planie Podziału udostępnionym do publicznej wiadomości na stronie internetowej www.famur.com. Spółka FAMUR S.A. wstąpiła z dniem podziału we wszystkie prawa i obowiązki wydzielonego z KOPEX S.A. majątku, na szczegółowych zasadach opisanych w Planie Podziału.

Powstały w wyniku połączenia kapitał o wartości 81 197 tys. zł, powstał głównie w wyniku rozpoznanego przez Grupę aktywa na podatek odroczonego.

12. Segmenty działalności oraz działalność zaniechana

12.1. Segmenty branżowe

Głównymi produktami Grupy FAMUR są maszyny i urządzenia wchodzące w skład kompleksu ścianowego, kombajny chodnikowe, przenośniki taśmowe wraz z wyposażeniem uzupełniającym, które wchodzi w skład segmentu Underground oraz urządzenia przeładunkowe i dźwignice, które wraz z usługą kompleksowej budowy górniczych wyciągów szybowych tworzą segment Surface. W związku z przejściem kontroli nad Grupą Primetech (dawniej Kopex) oraz integracją obu struktur, Grupa FAMUR począwszy od drugiego półrocza 2017 r. wyodrębniła dwa nowe segmenty: Elektryka i Usługi Górnicze. Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych segmentów.

Segment Underground

obejmuje produkcję i świadczenie usług związanych z poniższymi produktami:

- Kompleksy ścianowy
- Kompleksy chodnikowe
- Systemy transportu.

Segment Surface

obejmuje

- Roboty dołowe polegające na montażu maszyn i urządzeń oraz kompleksowej budowie górniczych wyciągów szybowych
- Produkcję i świadczenie usług w zakresie urządzeń przeładunkowych i dźwignic.
- Świadczenie usług projektowych, budowlanych i konstrukcyjnych w zakresie szeroko rozumianego przemysłu górniczego.

Segment Elektryka

obejmuje

- Projektowanie i produkcję aparatury elektrycznej zasilającej oraz łączeniowej.
- Projektowanie i produkcję podzespołów elektronicznych.
- Projektowanie i wdrażanie rozwiązań informatycznych.
- Realizację przemysłowych systemów automatyki.
- Opracowanie projektów technicznych systemów i urządzeń .
- Integrację systemów zasilania i automatyki.

Usługi Górnicze

obejmują

- Usługi wykonawcze budownictwa górniczego, w tym:
 - głębianie nowych szybów z powierzchni i z poziomów,
 - pogłębianie istniejących szybów z powierzchni i z poziomów,
 - wyposażenie szybów w zbrojenie szybowe, urządzenia przyszybowe, rurociągi, kable
 - kompleksowe modernizacje górniczych wyciągów szybowych,
 - wykonawstwo zbiorników urobku i zbiorników retencyjnych,
 - roboty remontowe obudowy szybowej i wlotów, wyposażenia szybów, zbiorników urobkowych.
 - drążenie wyrobisk kamiennych i kamiennie-węglowych.
- Usługi projektowe budownictwa górniczego, w tym: dokumentacja koncepcyjna oraz projektowa (techniczna, technologiczna, wykonawcza, powykonawcza)
- Usługi wiertnicze, w tym wiercenia powierzchniowe oraz wiercenia podziemne.
- Obrót węglem

za okres od 1.1.2018 do 31.12.2018	Underground	Surface	Elektryka	Usługi górnicze	Razem
Przychody ze sprzedaży	1 406 815	370 819	150 020	301 490	2 229 144
kraj	963 707	170 010	102 237	255 529	1 491 483
eksport	443 108	200 809	47 783	45 961	737 661
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	976 110	356 307	107 312	265 362	1 705 091
Zysk brutto na sprzedaży	430 705	14 512	42 708	36 128	524 053
Koszty zarządu i sprzedaży	147 790	19 763	18 121	16 918	202 592
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	282 915	-5 251	24 587	19 210	321 462
Pozostałe przychody operacyjne					42 914
Pozostałe koszty operacyjne					64 175
Zysk z działalności operacyjnej					300 201
Przychody finansowe					26 453
Koszty finansowe					57 710
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności					446
Zysk brutto					269 390
Podatek dochodowy					47 584
Działalność zaniechana					-2 281
Zysk netto					219 525

za okres od 1.1.2017 do 31.12.2017	Underground	Surface	Elektryka	Usługi górnictwa	Razem
Przychody ze sprzedaży	1 018 771	292 125	40 569	108 136	1 459 602
kraj	643 555	167 681	22 119	78 833	912 189
eksport	375 216	124 444	18 450	29 303	547 413
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	763 599	267 843	29 636	100 346	1 161 424
Zysk brutto na sprzedaży	255 172	24 283	10 933	7 790	298 178
Koszty zarządu i sprzedaży	127 826	18 796	6 329	8 325	161 277
Zysk na sprzedaży (wynik segmentu)	127 346	5 486	4 604	-535	136 901
Pozostałe przychody operacyjne					51 733
Pozostałe koszty operacyjne					55 708
Zysk z działalności operacyjnej					132 926
Przychody finansowe					33 019
Koszty finansowe					66 395
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności					
Zysk brutto					99 550
Podatek dochodowy					43 029
Działalność zaniechana					309
Zysk netto					56 830

12.2. Segmenty geograficzne

Grupa prowadzi działalność na terenie Polski, Rosji, Unii Europejskiej i państw pozostałych.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu Grupy, niezależnie od kraju pochodzenia sprzedawanych produktów lub usług.

	za okres od 1.1.2018 do 31.12.2018	za okres od 1.1.2017 do 31.12.2017
Polska	1 491 483	912 189
Rosja i WNP	386 799	288 281
Unia Europejska	256 242	178 165
Pozostałe kraje europejskie	22 764	7 960
Pozostałe (Ameryka, Azja, Afryka, Australia)	71 857	73 008
Razem	2 229 144	1 459 602
Eksport razem	737 661	547 413
Kraj	1 491 483	912 189

12.3. Działalność zaniechana

W Grupie Famur zidentyfikowano działalność zaniechaną. Grupa zaniechała działalności na rynkach: serbskim, indonezyjskim, a także działalności produkcyjnej dla rynku budowlanego.

Rachunek Zysków i Strat

Działalność zaniechana	Za okres	
	1.1.2018 – 31.12.2018	1.1.2017 – 31.12.2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	32 204	18 286
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	27 978	16 104
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	4 226	2 181
Koszty sprzedaży	1 418	360
Koszty ogólnego zarządu	5 898	2 809
Zysk (strata) na sprzedaży	-3 090	-988
Pozostałe przychody operacyjne	1 722	527
Pozostałe koszty operacyjne	751	624
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	-2 119	-1 086
Przychody finansowe	188	1 378
Koszty finansowe	120	22
Zysk (strata) brutto	-2 051	271
Podatek dochodowy	230	-38
Zysk netto, w tym przypadający:	-2 281	309
akcjonariuszom podmiotu dominującego	-1 800	309

Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych

Działalność zaniechana	Za okres	
	1.1.2018 – 31.12.2018	1.1.2017 – 31.12.2017
Przepływy z działalności operacyjnej	980	164
Przepływy z działalności inwestycyjnej	116	-293
Przepływy z działalności finansowej	-232	15
Przepływy pieniężne z działalności zaniechanej, razem	864	-114

13. Przychody z umów z klientami

13.1. Wybrane zasady rachunkowości

Wybrane zasady rachunkowości dla przychodów zaprezentowano w nocie nr 7.1.

Tabela poniżej przedstawia przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

za okres od 1.1.2018 do 31.12.2018	Underground	Surface	Elektryka	Usługi górnicze
Region geograficzny				
Polska	963 707	170 010	102 237	255 529
Rosja i WNP	362 431	13 047	11 322	-
Unia Europejska	36 771	173 262	247	45 961
Pozostałe kraje europejskie	8 374	14 390	-	-
Pozostałe (Ameryka, Azja, Afryka, Australia)	35 533	110	36 214	-
Przychody z umów z klientami ogółem	1 406 816	370 819	150 020	301 490
Przychody ujęte metodą stopnia zaawansowania	757 419	269 274	-	226 552
Pozostałe przychody	649 397	101 545	150 020	74 938
Przychody segmentu razem	1 406 816	370 819	150 020	301 490

za okres od 1.1.2017 do 31.12.2017	Underground	Surface	Elektryka	Usługi górnicze
Region geograficzny				
Polska	643 555	167 681	22 119	78 833
Rosja i WNP	276 842	11 388	51	-
Unia Europejska	38 012	110 774	76	29 303
Pozostałe kraje europejskie	6 121	1 838	-	-
Pozostałe (Ameryka, Azja, Afryka, Australia)	54 241	444	18 323	-
Przychody z umów z klientami ogółem	1 018 771	292 125	40 569	108 136
Przychody ujęte metodą stopnia zaawansowania	405 253	217 452	-	92 435
Pozostałe przychody	613 518	74 673	40 569	15 701
Przychody segmentu razem	1 018 771	292 125	40 569	108 136

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Aktywa z tytułu umów	328 511	489 749
Otrzymane zaliczki	97 973	112 561

Aktywa z tytułu umów obejmują należne kwoty wynikające z wykonanych na dzień bilansowy świadczeń, liczonych metodą stopnia zaawansowania.

14. Koszty rodzajowe

Koszty według rodzaju	Za okres	
	1.1.2018 - 31.12.2018	1.1.2017 - 31.12.2017
a) amortyzacja	192 097	171 247
b) zużycie materiałów i energii	728 101	500 259
c) usługi obce	574 462	312 145
d) podatki i opłaty	20 771	13 051
e) wynagrodzenia	362 612	247 498
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	85 529	60 530
g) pozostałe koszty rodzajowe	54 997	50 612
Koszty według rodzaju, razem	2 018 569	1 355 343
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-100 937	-20 144
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	-127 207	-93 557
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	-45 721	-41 908
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	-156 870	-119 369
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 587 834	1 080 365

Na koszt usług obcych w głównej mierze składają się usługi podwykonawstwa firm zewnętrznych, usługi różnego rodzaju obróbki materiałów, koszty dokumentacji technicznej oraz koszty transportu.

15. Zatrudnienie i koszty zatrudnienia

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu w osobach i wynagrodzeniach w Grupie (z uwzględnieniem Zarządu):

	Za okres	
	1.1.2018 – 31.12.2018	1.1.2017 – 31.12.2017
Pracownicy umysłowi	1 774	1 499
Pracownicy fizyczni	3 382	2 826
Pracownicy na urloпах wychowawczych	8	6
Razem	5 164	4 331

	Za okres	
	1.1.2018 – 31.12.2018	1.1.2017 – 31.12.2017
Grupa poniosła następujące koszty zatrudnienia:	411 973	307 811
Wynagrodzenia	342 953	247 498
Składki na ubezpieczenie społeczne	63 840	50 624
Inne świadczenia pracownicze	5 180	9 906

16. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (głównie: odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne).

16.1. Inne przychody operacyjne

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
rozwiązane rezerwy	8 632	26 110
- na zobowiązania	573	18 189
- na kary i grzywny	-	3 280
- na ryzyko procesowe	3 695	-
- na naprawy gwarancyjne	1 969	-
- na świadczenia pracownicze	1 019	2 793
- pozostałe	1 376	1 848
pozostałe	25 934	16 837
- rozwiązane odpisy aktualizujące należności	1 448	3 832
- rozwiązane odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	2 556	-
- umorzone zobowiązania	923	1 011
- odzyski ze zwrotów, demontażu aktywów trwałych	-	419
- złomowanie	7 740	3 638
- odszkodowania	5 184	5 050
- inne	8 083	2 887
Inne przychody operacyjne, razem	34 566	42 947

16.2. Inne koszty operacyjne

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
utworzone rezerwy	2 043	7 395
- na ryzyko procesowe	-	341
- na naprawy gwarancyjne	-	291
- pozostałe ryzyka	2 043	6 763
pozostałe	59 246	36 316
- koszty napraw	26 013	12 261
- koszty reklamacji	14 018	12 471
- koszty demontażu, likwidacji środków trwałych	4 776	5 280
- kary, grzywny, odszkodowania	4 817	-
- darowizny	4 165	1 115
- inne	5 457	5 189
Inne koszty operacyjne, razem	61 289	43 711

16.3. Aktualizacja wartości aktywów

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
- utworzenie odpisu aktualizującego zapasy	2 886	9 949
- utworzenie odpisu aktualizującego rzeczowe aktywa trwałe	-	2 048
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych, razem	2 886	11 997

17. Przychody i koszty finansowe

17.1. Przychody finansowe

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
Przychody finansowe z tytułu dywidend i udziałów w zyskach	336	150
Odsetki	18 194	16 977
od pożyczek	1 532	647
pozostałe odsetki	16 662	16 330
Zysk ze zbycia inwestycji	41	225
Aktualizacja wartości inwestycji	41	3 764
Inne	7 882	11 903
rozliczanie kontraktów terminowych	4 606	9 734
sprzedaż wierzytelności		237
pozostałe	3 276	1 932
Przychody finansowe, razem	26 453	33 019

17.2. Koszty finansowe

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
Koszty finansowe z tytułu odsetek	26 619	26 263
od kredytów i pożyczek	9 342	13 480
pozostałe odsetki	17 277	12 783
Aktualizacja wartości inwestycji	4 945	-
Inne koszty finansowe	26 146	40 132
ujemne różnice kursowe	15 081	16 618
utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące	299	18 524
provizje	5 963	2 651
opłaty i gwarancje bankowe	1 585	1 221
pozostałe	3 218	1 118
Koszty finansowe, razem	57 710	66 395

18. Podatek dochodowy

18.1. Wybrane zasady rachunkowości

Obciążenie podatkowe składa się z bieżącego obciążenia podatkowego i odroczonego obciążenia podatkowego. Bieżący i odroczony podatek ujmuje się w wyniku, za wyjątkiem podatków wynikających z transakcji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za okres bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości i wynika z różnic pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i zobowiązań a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych i przepisów obowiązujących w momencie realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i uregulowania zobowiązań z tego tytułu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są to kwoty przewidziane w przyszłych okresach do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na ujemne różnice przejściowe, przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych oraz ulg podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane, jeżeli jest prawdopodobne, że w dającej się przewidzieć przyszłości zostanie osiągnięty dochód pozwalający na jego wykorzystanie.

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego to kwoty podatku dochodowego wymagające zapłaty w przyszłych okresach w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Różnice przejściowe są to różnice między wartością bilansową danego składnika aktywów lub zobowiązań a jego wartością podatkową.

18.2. Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
Podatek dochodowy	44 807	32 277
- podatek dochodowy za okres bieżący	44 807	14 490
- podatek dochodowy za lata poprzednie *	-	17 787
Podatek odroczony	2 777	10 752
- Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	2 777	10 752
razem	47 584	43 029

W przedsiębiorstwie Emitenta przeprowadzona była kontrola celno-skarbowa w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2013 – 2015. Dnia 18 września 2018r. kontrola celno-skarbowa zakończyła się wydaniem wyniku kontroli. W wydanym wyniku kontroli organ zakwestionował prawo podatnika do zaliczenia w koszty podatkowe opłat licencyjnych za korzystanie ze znaku towarowego „famur”. Emitent nie zgodził się z ustaleniami organu i nie skorygował zeznań podatkowych, jednocześnie wnosząc zastrzeżenia do wyniku kontroli. W związku z kwestionowaniem przez Emitenta ustaleń organu, kontrola celno-skarbowa została przekształcona w postępowanie podatkowe. Biorąc pod uwagę zmienność interpretacji przepisów podatkowych oraz obserwowaną na rynku tendencję do wykazywania nieprawidłowości w rozliczeniach związanych ze znakami towarowymi, istnieje ryzyko podtrzymania przez organ w decyzji kończącej postępowanie podatkowe ustaleń zawartych w wyniku kontroli.

Mając powyższe na uwadze, Zarząd Spółki z ostrożności postanowił o utworzeniu rezerwy na potencjalne zobowiązanie publicznoprawne w kwocie łącznej 21.189 tys. PLN. Zawiązanie rezerwy zostało ujęte w sprawozdaniu finansowym FAMUR za 2017 rok w pozycji podatek dochodowy w kwocie 17 787 PLN. zł oraz w kosztach finansowych w kwocie postępowania 3 402 tys. PLN. W 2018 roku w kosztach finansowych ujęto kwotę 1 371 tys. PLN. Emitent podkreśla, iż w przypadku negatywnego wyniku kontroli, Zarząd zamierza wykorzystać wszelkie przewidziane przepisami prawa podatkowego środki odwoławcze celem obrony własnego stanowiska, jednak uwzględniając realia prowadzonych postępowań podatkowych, uzyskanie ostatecznego rozstrzygnięcia może być procesem długotrwałym.

18.3. Uzgodnienie efektywnej stawki podatku

Uzgodnienie efektywnej stawki podatku	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
Zysk brutto	269 389	98 154
Podatek dochodowy	47 584	42 764
W tym podatek dochodowy dotyczący bieżącego okresu	47 584	25 242
Efektywna stawka podatku	18%	25%
Trwałe różnice przychodów nie będących przychodami i kosztów nie będących kosztami według przepisów podatkowych	-17 723	4 279
Różnice z tytułu korzystania ze zwolnienia w podatku dochodowym z tytułu działalności gospodarczej na terenie strefy, rozliczenie straty podatkowej oraz darowizny	-	-8 283
Efekt zastosowania stawek podatkowych stosowanych w innych krajach	-1 224	-5 030
Rozwiązanie aktywa na podatek utworzonego w latach ubiegłych (wartość podstawy)	-	38 853
Odpis aktualizujący wartość aktywa na odroczony podatek	-	6 453
Wynik skorygowany o różnice uzgadniające nominalną stawkę podatku	250 442	131 458
nominalna stawka podatku dochodowego	19%	19%

19. Aktywa i rezerwa z tytułu podatku odroczonego

19.1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem	104 073	36 443
odniesionych na wynik finansowy	103 136	35 273
- świadczenia na rzecz pracowników	7 394	8 192
- straty odliczane za lata poprzednie	8 422	630
- niewypłacone wynagrodzenia	1 255	974
- zobowiązania odsetkowe	159	329
- niezrealizowane różnice kursowe	42	221
- odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	8 598	8 428
- odpis aktualizujący majątek finansowy	34 224	1 686
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	2 966	2 093
- rozliczenie leasingu	13 563	1 929
- włączenie do konsolidacji	-	222
- niezafakturowane koszty do sprzedaży	4 613	4 289
- rezerwa na węgiel i deputat dla emerytów	3 161	2 990
- koszty niezapłaconych faktur art. 15b ustawy PDOP	-	84
- straty na kontraktach długoterminowych	-38	1 587
- rezerwy na pozostałe koszty	477	-
- aktywo z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	5 638	200
- zezwolenie SSE (niewykorzystana część)	9 997	-
- inne	2 665	1 419
odniesionych na całkowite dochody	937	1 170
- wycena aktuarialna	937	808
- zabezpieczenia przepływów pieniężnych (rachunkowość zabezpieczeń)	-	362

W związku z podziałem PRIMETECH S.A., w wyniku połączenia ujęto aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w łącznej kwocie 71 751 tys. PLN.

19.2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Stan rezerwy na podatek odroczonego na koniec okresu, razem	27 450	47 588
a) odniesionej na wynik finansowy	26 870	40 856
- rozliczenie leasingu	7 801	2 579
- kary i odszkodowania	223	778
- odsetki i prowizje dotyczące kredytów	70	379
- rezerwa z tyt. różnicy pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych	-	28 260
- dodatnie różnice kursowe	748	1 690
- wynik na kontraktach długoterminowych	10 065	7 044
- inne	7 963	126
b) odniesionej na kapitał własny	580	6 732
- przejście Famur Famak na MSR i wycena środków trwałych wg wartości godziwej	-	6 087
- wycena aktywów do wartości godziwej	-	414
- zabezpieczenia przepływów pieniężnych (rachunkowość zabezpieczeń)	580	231

20. Zysk przypadający na jedną akcję

20.1. Wybrane zasady rachunkowości

Grupa w sprawozdaniu finansowym, w rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na podstawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

Zysk pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów niesprawujących kontroli oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych

$$\text{Zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów niesprawujących kontroli oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych}}{\text{Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu}}$$

Wyliczenie wskaźnika rozwodnionego zysku na jedną akcję:

Zysk netto pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów niesprawujących kontroli oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych za okres powiększony o dywidendy i odsetki po opodatkowaniu, wykazane w danym okresie i odnoszące się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych, oraz skorygowany o inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby ze zmiany rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych

$$\text{Rozwodniony zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk netto pomniejszony o wszelkie koszty, łącznie po obciążeniu z tytułu podatku i udziałów niesprawujących kontroli oraz po odpisaniu dywidend z tytułu akcji uprzywilejowanych za okres powiększony o dywidendy i odsetki po opodatkowaniu, wykazane w danym okresie i odnoszące się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych, oraz skorygowany o inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby ze zmiany rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych}}{\text{Średnia ważona liczba akcji skorygowana o liczbę akcji, która zostałaby wyemitowana w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe}}$$

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku lub straty, który przypada na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (licznik), przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących (mianownik) w ciągu danego okresu.

Dla celów obliczenia podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję, kwotami przypadającymi na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej z tytułu:

- zysku lub straty z kontynuowanej działalności przypadającego na jednostkę dominującą oraz
- zysku lub straty przypadającego na jednostkę dominującą

są kwoty z pozycji wymienione kwoty skorygowane o wartość dywidend uprzywilejowanych po opodatkowaniu, różnice z tytułu rozliczenia akcji uprzywilejowanych oraz o inne podobne wpływy akcji uprzywilejowanych zaklasyfikowanych jako instrumenty kapitałowe

20.2. Wyliczenie zysku przypadającego na jedną akcję

W dniu 7 maja 2018 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach zarejestrował podwyższenia kapitału zakładowego - 15 322 712 sztuk akcji serii F.

Dla wyliczenia zysku na 1 akcję zwykłą, za liczbę akcji przyjęto średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Zysk netto z działalności kontynuowanej dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	210 457	48 220
Zysk netto dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	208 176	48 529
Średnioważona liczba akcji	569 473 728	527 453 432
Zysk netto na jedną akcję zwykłą dla działalności kontynuowanej (w PLN)	0,37	0,09
Zysk netto na jedną akcję zwykłą (w PLN)	0,37	0,09
Zysk netto rozwodniony na jedną akcję zwykłą dla działalności kontynuowanej (w PLN)	0,37	0,09
Zysk netto rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w PLN)	0,37	0,09

21. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych ujmowany jest tylko wtedy, gdy jest prawdopodobne osiągnięcie przyszłych korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych. Wartości niematerialne amortyzuje się metodą liniową. Przyjęte w Grupie okresy amortyzacji mieszczą się w następujących przedziałach:

koszty zakończonych prac rozwojowych	1-5 lat
znaki towarowe	1-5 lat
oprogramowanie komputerowe	1-2 lata

Jednostki nie zaliczają do wartości niematerialnych i nie dokonują odpisów amortyzacyjnych od składników, których wartość początkowa nie przekracza 10 tys. PLN. Wydatki na ich nabycie odnoszone są w koszty w miesiącu oddania ich do użytkowania. Na dzień bilansowy w Grupie nie wystąpiły przesłanki wskazujące na utratę wartości.

21.1. Tabela ruchów wartości niematerialnych

	koszty zakończonych prac rozwojowych	wartość firmy	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	inne	nakłady	razem
Stan na 1.1.2018						
wartość brutto	55 644	222 038	72 080	21 968	4 125	375 855
umorzenie*	52 048	-	30 602	20 536	-	103 186
wartość księgowa netto	3 596	222 038	41 478	1 432	4 125	272 669
Zwiększenia / transfery	1 372	-	-33 768	42 134	6 666	16 404
zmniejszenia	46	-	3 527	30	2 496	5 895
różnice kursowe z przeliczenia	-103	-	0	0	-	-103
amortyzacja	1 126	-	2 960	6583	-	10 669
odpisy aktualizujące zwiększenia	-	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące zmniejszenia	-	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2018						
wartość księgowa netto	3 693	222 038	1 223	36 953	8 295	272 202
wartość brutto	55 301	222 038	29 859	62 612	15 084	384 894
umorzenie*	51 608	-	28 636	25 659	6 789	112 692
Stan na 1.1.2017						
wartość brutto	43 573	221 233	22 303	12 543	342	299 994
umorzenie*	40 090	-	20 280	11 611	-	71 981
wartość księgowa netto	3 483	221 233	2 023	932	342	228 013
Zwiększenia / transfery	12 139	805	49 374	9 224	7 406	78 948
zmniejszenia	3 150	-	720	316	3 623	7 809
różnice kursowe z przeliczenia	-67	-	-	-	-	-67
amortyzacja	10 131	-	6 688	835	-	17 654
odpisy aktualizujące zwiększenia	-	-	2 511	7 573	-	10 084
odpisy aktualizujące zmniejszenia	1 322	-	-	-	-	1 322
Stan na 31.12.2017						
wartość księgowa netto	3 596	222 038	41 478	1 432	4 125	272 669
wartość brutto	55 644	222 038	72 080	21 968	4 125	375 855
umorzenie*	52 048	-	30 602	20 536	-	103 186

* pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące wartości niematerialne

22. Wartość firmy

22.1. Wybrane zasady rachunkowości

Wartość firmy przejęta w ramach połączenia jednostek gospodarczych odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy powstająca przy konsolidacji wynika z wystąpienia na dzień nabycia nadwyżki ceny przejęcia jednostki nad wartością godziwą identyfikowalnych składników aktywów i pasywów jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień nabycia.

W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie, zgodnie z zapisami MSSF 3.

22.2. Zestawienie wartości firmy

Wartość firmy przejęta w ramach nabycia jednostek gospodarczych	Stan na koniec okresu 31.12.2018	Stan na koniec okresu 31.12.2017
REMAG S.A.	72 400	72 400
FAZOS S. A.	65 031	65 031
FAMUR FAMAK S.A.	58 704	58 704
PIOMA S. A.	8 813	8 813
GEORYT Sp. z o.o.	6 048	6 048
ZMG Glinik Sp. z o.o.	4 549	4 549
NOWOMAG S. A.	4 510	4 510
FAMUR PEMUG Sp. z o.o.	1 173	1 173
KOPEX S. A.	748	748
FAMAGO Sp. z o.o.	32	32
FUGO S.A.	25	25
PMG S. A	5	5
Wartość firmy	222 038	222 038

22.3. Alokacja wartości firmy do segmentów działalności

Wartość firmy koncentruje się w dwóch podstawowych segmentach działalności Grupy: Underground (produkty i usługi dla górnictwa podziemnego) raz Surface (produkty i usługi dla górnictwa naziemnego i przemysłu).

Bilansową wartość firmy przypisano do segmentów działalności Grupy:

Underground	162 099
Surface	59 939
Razem	222 038

22.4. Roczny test utraty wartości

Wartości firmy przejętej w ramach połączenia jednostek gospodarczych nie amortyzuje się. Wartość firmy przynajmniej raz w roku podlega analizie pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu w rachunku zysków i strat i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach.

Wartości firmy poddawane są testom na utratę wartości na dzień 31 grudnia każdego roku sprawozdawczego.

W ciągu roku obrotowego przeprowadzono test na utratę wartości. Test dokonano za pomocą metody wyceny zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopę dyskonta przyjęto na poziomie 7,64%. Zastosowano 10-cio letni okres prognozy, na podstawie sporządzonej prognozy długoterminowej, gdzie przyjęto bezpieczne założenia co do prognoz rynkowych w zakresie wzrostów sprzedaży, w segmentach Underground i Surface, w których Grupa działa, bazując na rentownościach osiągniętych historycznie oraz sytuacji rynkowej. Założono kontynuację działalności po okresie prognozy – dla określenia wartości rezydualnej zastosowano wzór na rentę wieczystą.

Stwierdzono, iż utrata wartości firmy nie nastąpiła, w związku z czym nie było konieczności dokonywania odpisów na wartość firmy.

Zarówno na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku, jak również 31 grudnia 2017 roku nie dokonano odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości firmy.

23. Rzeczowe aktywa trwałe

23.1. Wybrane zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Dla każdego nowego przyjmowanego na stan środka trwałego służby techniczne mają obowiązek, jeśli jest to możliwe, wydzielić istotną część składową, określić sposób amortyzacji.

Spółka nie zwiększa wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych o koszty bieżącego utrzymania tych aktywów. Koszty te są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Na koszty bieżącego utrzymania składają się koszty robocizny i koszty zużycia materiałów i mogą obejmować koszty niewielkich części zamiennych.

Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację w przypadku gdy nakłady stanowią odrębny komponent.

Spółka wycenia środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie Spółki, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu tego prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych nie podlegających amortyzacji, tak jak w przypadku gruntów.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

	Stopa amortyzacji rocznej
grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
budynki i lokale	1,23 – 33,33%
obiekty inżynierii lądowej i wodnej	2,00 – 66,67%
kotły i maszyny energetyczne	4,55 – 99%
maszyny i urządzenia ogólne	2,00 – 99%
maszyny i urządzenia specjalne	2,40 – 99%
urządzenia techniczne	2,75 – 99%
środki transportu	4,00 – 99%
narzędzia, przyrządy, wyposażenie	3,00 – 99%

Jednostka przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Jednostki nie zaliczają do rzeczowych aktywów trwałych i nie dokonują odpisów amortyzacyjnych od składników, których wartość początkowa nie przekracza 10 tys. PLN. Wydatki na ich nabycie odnoszone są w koszty w miesiącu oddania ich do użytkowania.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, prezentowane są w bilansie według kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia zwiększany jest o opłaty oraz o koszty finansowania zewnętrznego.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności, o ile nie występują ograniczenia czasem trwania umów, odpowiednio jak aktywa własne.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży, a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe, w których można wydzielić istotne części składowe amortyzuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne Spółki na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku.

Istotną część rzeczowych aktywów trwałych (26%) stanowią kombajny wykorzystywane w przemyśle wydobywczym, na podstawie umów dzierżawy z klientami. Ze względu na ekstremalne warunki, w których kombajny są wykorzystywane, przyjmuje się, że okres ich ekonomicznej użyteczności, a tym samym okres amortyzacji, odpowiada okresowi dzierżawy. Ze względu na warunki pracy w kopalni wartość końcowa kombajnów jest trudna do oszacowania.

Kombajny zwracane Spółce po okresie dzierżawy podlegają wycenie dokonywanej przez służby techniczne, które do właściwej wyceny wykorzystują wiedzę na temat wycenianego kombajnu dotyczącą warunków pracy w kopalni, sposobu obsługi, czasu trwania umowy, możliwość ponownego wykorzystania kombajnu do dzierżawy.

Kombajny powracające z dzierżawy, które nie utraciły swojej przydatności ekonomicznej oraz zostały poddane procesowi remontu i konserwacji w celu ponownego oddania do dzierżawy, podlegają dalszej amortyzacji, jeśli nie wystąpiły żadne z poniższych przesłanek określonych w MSR 16 § 55:

- nie zostały przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5,
- nie zostały postawione w stan likwidacji,
- nie zostały całkowicie zamortyzowane.

23.2. Tabela ruchu rzeczowych aktywów trwałych

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
Stan na 1.1.2018						
wartość brutto	81 096	337 264	768 516	21 419	25 435	1 233 730
umorzenie*	1 149	60 760	513 223	14 308	18 488	607 928
wartość księgowa netto	79 947	276 504	255 293	7 111	6 947	625 802
zwiększenia	169	3 410	184 372	2 832	2 444	193 227
zmniejszenia	13 640	28 207	32 501	626	1 178	76 152
różnice kursowe z przeliczenia	-2 560	-	-191	-42	0	-2 793
amortyzacja	1 040	13 834	156 538	3 508	2 957	177 877
odpisy aktualizujące zwiększenia	880	-	-	-	-	880
odpisy aktualizujące zmniejszenia	-	1 188	24	3	5	1 220
Stan na 31.12.2018						
wartość księgowa netto	61 996	239 061	250 459	5 770	5 261	562 547
wartość brutto	64 397	335 639	989 415	28 596	29 822	1 447 869
umorzenie*	2 401	96 578	738 956	22 826	24 561	885 322

* pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

W 2018 r. Grupa nie zaciągnęła zobowiązań umownych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wartość środków trwałych w budowie wynosi 38 412 tys. PLN.

	grunty(w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
Stan na 1.1.2017						
wartość brutto	53 394	179 284	562 462	16 625	14 802	826 567
umorzenie*	213	47 338	408 908	10 731	12 829	480 019
wartość księgowa netto	53 181	131 946	153 554	5 894	1 973	346 548
zwiększenia	29 252	172 049	259 077	4 959	7 210	472 547
zmniejszenia	2 362	12 910	18 670	351	202	34 495
różnice kursowe z przeliczenia	81	3 188	199	13	43	3 524
amortyzacja	43	13 752	138 533	3 381	2 012	157 721
odpisy aktualizujące zwiększenia	-	-	7 273	-	-	7 273
odpisy aktualizujące zmniejszenia	-	2 359	7 337	3	21	9 720
Stan na 31.12.2017						
wartość księgowa netto	79 947	276 504	255 293	7 111	6 947	625 802
wartość brutto	81 096	337 262	768 516	21 419	25 435	1 233 728
umorzenie*	1 149	60 760	513 223	14 308	18 488	607 928

* pozycja obejmuje umorzenie oraz odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe

W 2017 r. Grupa nie zaciągnęła zobowiązań umownych w celu nabycia rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2017 r. wartość środków trwałych w budowie wynosi 28 454 tys. PLN.

24. Nieruchomości inwestycyjne

24.1. Wybrane zasady rachunkowości

Grupa stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model oparty na wartości godziwej (poziom 3 hierarchi wyceny). Sklasyfikowanie nieruchomości inwestycyjnych nastąpiło na skutek zmiany sposobu przeznaczenia środków trwałych - nieruchomości nie jest wykorzystywana obecnie przy produkcji, dostawach lub czynnościach biurowych, a jest traktowana jako źródło przychodów z czynszów i utrzymywana ze względu na przyrost jej wartości. Wartość godziwą nieruchomości inwestycyjnej szacuje się na podstawie oceny wartości nieruchomości przez niezależnego rzeczoznawcę. Wyceny dokonane przez niezależnych rzeczoznawców zostały sporządzone przy zastosowaniu podejścia dochodowego, techniką kapitalizacji prostej – dla nieruchomości zabudowanych oraz przy zastosowaniu podejścia porównawczego, metodą porównania parami – dla nieruchomości niezabudowanych. Zastosowana stopa kapitalizacji 8% - 11% w zależności od lokalizacji.

24.2. Wartość nieruchomości inwestycyjnych

W Grupie występują nieruchomości inwestycyjne w postaci gruntów i budynków na łączną wartość netto 90 898 tys. PLN.

Poniżej przedstawiono tabelę ujawniającą wartość nieruchomości inwestycyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne	1.1.2018 - 31.12.2018	1.1.2017 - 31.12.2017
wartość na początek okresu	54 495	6 364
zwiększenia	38 916	48 493
zmniejszenia	2 513	362
wartość na koniec okresu	90 898	54 495

Grupa dokonała przeszacowania wartości nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku. Startę z przeszacowania w wysokości 3 140 tys. PLN ujęto w wyniku finansowym. Nieruchomości przeniesione ze środków trwałych do nieruchomości inwestycyjnych wyceniono w wartości godziwej. Nadwyżkę z przeszacowania w kwocie 1 515 tys. PLN ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

Pozostałe ruchy na nieruchomościach inwestycyjnych są głównie efektem reklasyfikacji z rzeczowych aktywów trwałych i rzeczowych aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, a także na reklasyfikacji z nieruchomości inwestycyjnych do rzeczowych aktywów trwałych.

25. Długoterminowe aktywa finansowe

25.1. Wybrane zasady rachunkowości

W pozycji długoterminowych aktywów finansowych Grupa ujmuje udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych oraz udziały i akcje w pozostałych jednostkach zakupione bez zamiaru szybkiej odsprzedaży.

Inwestycje w niekonsolidowanych jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazywane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

25.2. Zestawienie długoterminowych aktywów finansowych

Długoterminowe aktywa finansowe	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Wartość udziałów i akcji spółek niepodlegających konsolidacji	26 253	27 464
Wartość udziałów spółek podlegających konsolidacji metodą praw własności	9 373	
Razem	35 626	27 464

Zestawienie jednostek powiązanych zaprezentowano we wprowadzeniu do sprawozdania w pkt 8.

Na wartość udziałów i akcji niepodlegających konsolidacji składają się udziały/akcje w Spółkach: Dams GmbH, Famur Institute Sp. z o.o., Mining Equipment Finance Sp. z o.o.*, OOO Famur Rosja, OOO Famur Ukraina, Famur India Mining Solutions, TOO Famur Kazachstan, SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sp. Z o.o., Biuro Projektów i Realizacji Inwestycji Separator Sp. z o.o., Fugo Projekt Sp. z o.o. Shan Dong Tagao Mining Equipment Manufacturing Co. Ltd. oraz pozostałe.

*Wartość udziałów spółki podlegającej konsolidacji metodą praw własności stanowią udziały Mining Equipment Finance sp. z o.o. Głównym przedmiotem działalności tej spółki jest finansowanie zakupu maszyn wyprodukowanych przez Grupę, poprzez udzielanie leasingu finansowego jej klientom. Spółka prowadzi swoją działalność na terytorium Polski.

Na dzień bilansowy Grupa nie posiada aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu lub do sprzedaży.

26. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
należności długoterminowe od jednostek pozostałych, w tym	61 766	50 234
długoterminowa część należności leasingowych	30 076	14 549
Należności długoterminowe netto	61 766	50 234
odpisy aktualizujące wartość należności	-	-
Należności długoterminowe brutto	61 766	50 234

Na saldo należności długoterminowych składają się głównie kaucje wpłacone oraz długoterminowa część należności leasingowych.

27. Zapasy

27.1. Wybrane zasady rachunkowości

Spółka ujmuje zapasy w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Na koszty wytworzenia zapasów składają się koszty bezpośrednio związane z jednostką produkcji oraz systematycznie przypisane, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetwarzania zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie, której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów, w typowych okolicznościach, uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

Rozchody materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody FIFO – „pierwsze weszło, pierwsze wyszło”. Dla rozchodów półfabrykatów i wyrobów gotowych stosuje się metodę szczegółowej identyfikacji ich kosztów.

Spółka dokonuje odpisów aktualizujących wartość zapasów, w przypadku ich uszkodzenia, całkowitej lub częściowej utraty przydatności oraz w przypadku spadku ich cen sprzedaży. Na dzień bilansowy dokonywana jest weryfikacja zalegających zapasów pod kątem utraty wartości. Utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub jego rozwiązanie miało miejsce.

27.2. Wartość zapasów i odpisy aktualizujące wartość zapasów

Zapasy	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
materiały	146 716	142 987
półprodukty i produkty w toku	136 316	101 855
produkty gotowe	30 657	52 885
towary	38 795	9 974
razem	352 484	307 701

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Stan na początek okresu	81 474	20 243
a) zwiększenia (z tytułu)	6 990	70 629
- utworzenie odpisu	6 990	6 840
- pozostałe (w tym włączenie do konsolidacji)	-	63 789
b) zmniejszenia (z tytułu)	48 451	9 397
- wykorzystanie	44 307	9 356
- rozwiązanie	4 144	41
Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	40 014	81 474

28. Należności z tytułu leasingu finansowego

28.1. Wybrane zasady rachunkowości

Umowa leasingu zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy Spółka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingodawca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktywo oddane w leasing w należnościach w kwocie równej inwestycji leasingowej brutto odnosząc niezrealizowane dochody finansowe w przychody przyszłych okresów. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności prezentowane są w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, tj. w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Dochody finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji.

Będąc producentem wyleasingowanych składników majątku Spółka rozpoznaje umowę jako leasing w momencie rozpoczęcia okresu leasingu oraz rozpoznaje wynik ze sprzedaży w danym okresie zgodnie z zasadami stosowanymi w przypadku zwykłej sprzedaży.

29. Wartość godziwa należności z tytułu sprzedaży w postaci leasingu finansowego

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Należności z tytułu leasingu finansowego, płatne w okresie:	62 697	55 256
Do jednego roku	26 881	36 980
Od roku do pięciu lat	34 341	18 276
Powyżej pięciu lat	1475	-
Minus: przychód do uzyskania w kolejnych okresach	9 485	5 024
Wartość bieżąca minimalnych rat należnych rat leasingowych	53 212	50 232
Długoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie powyżej 12 m-cy)	32 483	16 762
Krótkoterminowe należności z tytułu leasingu finansowego (płatne w okresie do 12 m-cy)	20 729	33 470

30. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

30.1. Wybrane zasady rachunkowości

W momencie początkowego ujęcia należności ujmowane są w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zgodnie z MSSF 9 jednostki wyceniają odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa zastosowała uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia. Grupa przeanalizowała ryzyko kredytowe przy użyciu uproszczonego modelu. Odpisy aktualizujące odnoszone są w rachunku zysków i strat. Różnicę pomiędzy utworzonymi a rozwiązanymi odpisami aktualizacyjnymi odnosi się odpowiednio w pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne.

Należności finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Powstałe z wyceny różnice kursowe ujmuje się w przychodach lub kosztach finansowych.

30.2. Wartość należności krótkoterminowych oraz odpisów z tytułu trwałej utraty wartości

Należności krótkoterminowe

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Należności krótkoterminowe netto, razem	1 010 929	968 866
odpisy aktualizujące wartość należności	138 381	171 189
Należności krótkoterminowe brutto, razem	1 149 310	1 140 055

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	Za okres 1.1.2017 - 31.12.2017
Stan na początek okresu	171 189	86 020
zwiększenia	16 652	96 709
- odpis na oczekiwane straty kredytowe	11 566	9 181
- zagrożenie nieściągalności	1 208	0
- różnice kursowe	3 878	256
- pozostałe (w tym włączenie do konsolidacji)	-	87 272
zmniejszenia	49 460	11 540
- wykorzystanie	41 692	1 248
- różnice kursowe	138	1 353
- rozwiązanie	7 630	8 939
Stan na koniec okresu	138 381	171 189

Należności z tytułu dostaw i usług (przeterminowane brutto) z podziałem na należności niespłacone w okresie:

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
do 1 miesiąca	45 710	37 925
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	25 949	7 455
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	20 222	12 217
powyżej 6 miesięcy do 1 roku	25 926	13 865
powyżej 1 roku	122 431	141 560
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (brutto)	240 238	213 022
odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	133 204	147 400
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem (netto)	107 034	65 622

31. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

31.1. Wybrane zasady rachunkowości

W pozycji Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe prezentowane są udzielone pożyczki.

Pożyczki przy początkowym ujęciu wycenia się w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpis na oczekiwane straty kredytów.

Udzielone pożyczki wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Powstałe z wyceny różnice kursowe ujmują się w przychodach lub kosztach finansowych.

31.2. Wartość pozostałych krótkoterminowych aktywów finansowych

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
udzielone pożyczki do spółek powiązanych	22 263	8 183
- Mining Equipment Finance Sp. z .o.o.	17 524	1 507
- OOO Famur Rosja	4 729	6 011
- TOO Famur Kazachstan	10	135
- SKW Sp. z .o.o.	-	530
udzielone pożyczki do pozostałych jednostek	8 001	8 001
lokaty bankowe długoterminowe	-	35 500
razem	30 264	51 684

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

32.1. Wybrane zasady rachunkowości

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. Stanowią je środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz lokaty bankowe o terminie wymagalności do trzech miesięcy.

Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe odnosi się w przychody lub koszty finansowe.

33. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

33.1. Wybrane zasady rachunkowości

Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują poniesione koszty operacyjne dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych.

33.2. Wartość krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	7 456	6 425
- odsetki i prowizje od kredytów i pożyczek	649	201
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1591	147
- ubezpieczenia	2 444	3 151
- dokumentacja, analizy, certyfikaty	189	189
- pozostałe opłaty rozliczane w czasie	2 583	2 737
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, razem	7 456	6 425

34. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i związane z nimi zobowiązania

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Aktywa spółek zależnych przeznaczonych do zbycia	18 020	15 255
Nieruchomości	4 504	7 614
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, razem	22 524	22 869
Zobowiązania spółek zależnych przeznaczonych do sprzedaży	17 931	11 752

Spółki, których aktywa zostały zakwalifikowane jako aktywa przeznaczone do sprzedaży:

K-Construction sp. z o.o.
 Kopex MIN (Serbia)
 Kopex MIN-LIV (Serbia)
 PT Kopex Mining Contractors (Indonezja)

35. Akcjonariusze spółki Famur S.A.

Wykaz akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 5% głosów przedstawia się następująco.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Liczba głosów na WZ	Udział (%)
TDJ Equity I Sp. z o.o.*	269 532 930	269 532 930	46,89%
Nationale-Nederlanden OFE**	39 849 000	39 849 000	6,93%
AVIVA OFE**	52 400 000	52 400 000	9,12%
FAMUR SA***	4 616	4 616	0,00%
Pozostali	212 976 666	212 976 666	37,05%
Razem	574 763 212	574 763 212	100%

*dane według stanu na dzień 2019-01-11

**dane według stanu na dzień 2018-10-10 (NWZ)

***pośrednio przez spółki zależne

36. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji. Kapitał zakładowy Grupy stanowi kapitał zakładowy Jednostki Dominującej. Kapitał podstawowy zarówno na dzień 31 grudnia 2018 roku jak i na 31 grudnia 2017 roku został w całości opłacony.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji w szt.
A	zwykłe na okaziciela / nieuprzywilejowane	432 460 830
B	zwykłe na okaziciela / nieuprzywilejowane	49 039 170
C	zwykłe na okaziciela / nieuprzywilejowane	4 970 000
D	zwykłe na okaziciela / nieuprzywilejowane	43 677 000
E	zwykłe imienne / nieuprzywilejowane	29 293 500
F	zwykłe na okaziciela / nieuprzywilejowane	15 322 712
Liczba akcji razem w szt.		574 763 212
Kapitał zakładowy, razem w tys. zł		5 748
Wartość nominalna jednej akcji		0,01
	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Liczba akcji w szt.	574 763 212	559 440 500

37. Kapitały zapasowy i rezerwowy

37.1. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Wartość kapitału zapasowego ze sprzedaży akcji serii B, C, D i E powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 2017 wynosił 546 803 tys. zł.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Famur S.A. wyemitował 15 322 712 akcji serii F o wartości nominalnej 0,01 zł. każda. W wyniku przeprowadzonej transakcji kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej się nie zmienił i wynosi na dzień 31 grudnia 2018 roku 546 803 tys. zł.

37.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku nie określono przeznaczenia pozostałych kapitałów rezerwowych.

38. Zyski zatrzymane

Na dzień 31.12.2018 wartość zysków zatrzymanych przypadających akcjonariuszom podmiotu dominującego wynosi 716 088 tys. PLN, na którą składa się:

- zysk Grupy roku bieżącego, przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego 207 876 tys. PLN.
- zyski i starty aktuarialne przypadające akcjonariuszom podmiotu dominującego – 1 214 tys. PLN
- zyski zatrzymane lat ubiegłych przypadające akcjonariuszom podmiotu dominującego 509 426 tys. PLN

39. Dywidenda

Dnia 29 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Famur S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy. Wartość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,44 zł (252 895 813,28 zł razem). Dzień dywidendy ustalono na 9 lipca 2018 r. a wypłatę zrealizowano 17 lipca 2018 r.

40. Rezerwy

40.1. Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne. Spółki Grupy tworzą rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na Spółce Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Rezerwy na świadczenia pracownicze prezentowane są w podziale na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i inne świadczenia pracownicze, które obejmują głównie rezerwy na deputaty węglowe oraz rezerwy na premie i nagrody dla pracowników.

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami aktuarialnymi przez niezależnego aktuarusza. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne. Powstanie zobowiązania, na które uprzednio utworzono rezerwę, powoduje wykorzystanie rezerwy.

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Spółki Grupy w okresie gwarancji. Ponadto grupa zawiązuje rezerwy na pozostałe ryzyka, w tym na ryzyko podatkowe i ryzyka kar umownych.

40.2. Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zmiana wartości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń

	Za okres 1.1.2018- 31.12.2018	Za okres 1.1.2017- 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na początek okresu	22 857	8 076
Koszt bieżących świadczeń	965	907
Koszt odsetkowy	513	543
Zyski/straty aktuarialne z przeszacowania i zmian założeń	1 867	-3 080
Koszt przeszłego zatrudnienia, w tym straty/zyski z tytułu ograniczeń	-	481
Pracownicy przejęcie (Art 23' Kodeksu Pracy)	808	-
Świadczenia wypłacone	-4 372	-3 078
Włączenie do konsolidacji	-	19 008
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na koniec okresu	22 638	22 857

Prezentacja stanu rezerw aktuarialnych składa się z rezerw jubileuszowych, emerytalnych i rentowych i nie obejmuje rezerwy na deputaty węglowe.

Podstawowe założenia przyjęte do wyceny aktuarialnej

	Wycena na dzień 31.12.2018	Wycena na dzień 31.12.2017
Stopa wzrostu wynagrodzeń	2,30%	2,30%
Stopa zwrotu z inwestycji	3,20%	3,30%
Współczynnik mobilności	10,00%	14,00%

Analiza wysokości rezerw pracowniczych przy zmianie wskaźników (założeń).

Stopa zwrotu z inwestycji +1 w stosunku do założonej	21 712
Stopa zwrotu z inwestycji -1 w stosunku do założonej	23 659
Stopa wzrostu płac i cen węgla +1 w stosunku do założonej	23 218
Stopa wzrostu płac i cen węgla -1 w stosunku do założonej	21 735

Analiza stanu rezerw aktuarialnych składa się z rezerw jubileuszowych, emerytalnych i rentowych i nie obejmuje rezerwy na deputaty węglowe.

Zmiana stanu długoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018
stan na początek okresu	32 042
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	10 955
- rezerwy na świadczenia emerytalne	5 530
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	15 557
stan na koniec okresu	32 741
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	11 946
- rezerwy na świadczenia emerytalne	5 333
- rezerwa na inne świadczenia pracownicze	15 462

Zmiana stanu krótkoterminowej rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne

	Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018
stan na początek okresu	14 795
- rezerwa na świadczenia pracownicze	9 576
- rezerwa na świadczenie emerytalne	1 630
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	3 589
stan na koniec okresu	18 235
- rezerwa na świadczenia pracownicze	14 142
- rezerwa na świadczenie emerytalne	1 665
- rezerwa na nagrody jubileuszowe	2 428

40.3. Rezerwy pozostałe

Zmiana stanu pozostałych rezerw długoterminowych

Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	
stan na początek okresu	5 679
- rezerwa na kary	3 413
- rezerwa na zobowiązania	-
- gwarancje i reklamacje	2 266
stan na koniec okresu	7 457
- rezerwa na kary	-
- rezerwa na pozostałe koszty	5 620
- gwarancje i reklamacje	1 837

Zmiana stanu pozostałych rezerw krótkoterminowych

Za okres 1.1.2018 - 31.12.2018	
stan na początek okresu	64 416
- gwarancje i reklamacje	13 244
- rezerwa na pozostałe koszty	12 272
- rezerwa na ryzyko podatkowe	21 189
- rezerwa na ryzyko procesowe	4 582
- rezerwa na kary	10 656
- pozostałe	2 473
stan na koniec okresu	71 215
- gwarancje i reklamacje	8 160
- rezerwa na pozostałe koszty	17 771
- rezerwa na ryzyko podatkowe	22 560
- rezerwa na ryzyko procesowe	824
- rezerwa na kary	18 320
- pozostałe	3 580

41. Kredyty i pożyczki

41.1. Wybrane zasady rachunkowości

Kredyty i otrzymane pożyczki w momencie początkowego ujęcia ujmowane są w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązanie krótkoterminowe to ta część kredytu i odsetki, których płatność przypada w okresie do 12 miesięcy. Kredyt w rachunku bieżącym zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, niezależnie od okresu na jaki została zawarta umowa i kiedy przypada ostateczny termin jego spłaty.

31.12.2018

Kredyt/ pożyczka	Siedziba	Kwota umowy	Termin spłaty	Waluta	Zaangażowanie kapitałowe na dzień w TPLN	Oprocentowanie	Zabezpieczenia
Umowa restrukturyzacyjna Transza B		209 820	2021-12-31	PLN	210 001	WIBOR + marża	Zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach i udziałach spółek zależnych. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw. Hipoteki na nieruchomościach, Zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, Poręczenie inwestora
Umowa restrukturyzacyjna Transza A		185 000	2022-03-31	PLN	185 000	WIBOR + marża	Zastaw rejestrowy na rachunku. Zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku.
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Warszawa	100 000	2020-11-30	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, Pełnomocnictwo do rachunków bankowych, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce	Warszawa	80 000	2019-05-12	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
BGŻ BNP Paribas S.A.	Warszawa	50 000	2020-09-30	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Pełnomocnictwo do rachunków bankowych, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Wrocław	50 000	2021-02-28	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
Santander Bank Polska S.A.	Warszawa	50 000	2021-02-23	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	Warszawa	50 000	2020-12-03	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Zastawy rejestrowe na maszynach, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
Bank Gospodarstwa Krajowego	Warszawa	40 000	2021-02-22	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, Pełnomocnictwo do rachunków bankowych, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
BGŻ BNP Paribas S.A.	Warszawa	25 000	2020-02-11	PLN	1 288	WIBOR + marża	Weksel in blanco, Hipoteka umowna + cesja praw z polisy, Zastaw rejestrowy na zapasach + cesja praw z polisy, Cesja generalna wierzytelności przyszłych, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Wrocław	25 000	2019-10-30	PLN	2 538	WIBOR + marża	Hipoteka umowna + cesja praw z polisy, Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach + cesja praw z polisy, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	Warszawa	20 000	2020-12-03	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
mBank S.A.	Warszawa	15 000	2019-01-11	PLN	3 413	WIBOR + marża	Hipoteka umowna+cesja praw z polisy, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank Millennium S.A.	Warszawa	10 000	2020-02-24	PLN	8 325	WIBOR + marża	Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach + cesja praw z polisy, Poręczenie FAMUR FAMAK S.A.,Oświadczenie Klienta o poddaniu się egzekucji, Oświadczenie Famur Famak o poddaniu się egzekucji
BOŚ BANK S.A.	Warszawa	5 500	2019-08-24	PLN	2 679	WIBOR + marża	Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową faktoraanta oraz pełnomocnictwo dla banku do dysponowania rachunkami bankowymi faktoraanta
KUKE FINANCE S.A.	Warszawa	4 000	2019-12-31	PLN	1 582	WIBOR + marża	Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową faktoraanta oraz pełnomocnictwo do rachunku bankowego faktoraanta prowadzonego w BGK jak również oświadczenie w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji spłaty wierzytelności wynikających z umowy faktoringu w trybie art. 777 kpc
DAMS GmbH	Velbert, Niemcy	2 477	2019-12-31	EUR	10 651	EURIBOR + marża	
Santander Bank Polska S.A.	Warszawa	1 500	2019-11-30	PLN	433	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC
odsetki naliczone na dzień bilansowy					9 668		
Razem					435 578		

31.12.2017

Kredyt/ pożyczka	Siedziba	Kwota umowy	Termin spłaty	Waluta	Zaangażowanie kapitałowe na dzień w TPLN	Oprocentowanie	Zabezpieczenia
Umowa restrukturyzacyjna Transza B		250 000	2021-12-31	PLN	239 762	WIBOR + marża	Zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach i udziałach spółek zależnych. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw. Hipoteki na nieruchomościach, Zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, Poręczenie inwestora
Umowa restrukturyzacyjna Transza A		185 000	2022-03-31	PLN	185 000	WIBOR + marża	Zastaw rejestrowy na rachunku. Zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku.
PKO BP S.A.	Warszawa	92 000	2018-12-31	PLN	92 000	WIBOR + marża	Hipoteka umowna wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
PKO BP S.A.	Warszawa	58 000	2018-12-31	PLN	58 000	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Bank Polska Kasa Opieki S.A.	Warszawa	100 000	2020-11-30	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej. Zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej. Pełnomocnictwo do rachunków bankowych. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC.
Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce	Warszawa	80 000	2019-05-12	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Raiffeisen Bank Polska S.A	Warszawa	50 000	2018-09-28	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Pełnomocnictwo do rachunków bankowych. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Bank Gospodarstwa Krajowego	Warszawa	40 000	2018-09-04	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Bank BGŻ BNP Paribas S.A.	Warszawa	20 000	2018-05-24	PLN	-	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. Zastaw rejestrowy na zapasach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Credit Agricole Bank Polska SA	Wrocław	20 000	2019-10-30	PLN	4 771	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Credit Agricole Bank Polska SA	Wrocław	1 520	2019-10-30	PLN	1 520	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
mBank S.A.	Warszawa	15 000	2019-10-30	PLN	7 090	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art.777 KPC.
mBank S.A.	Warszawa	8 500	2019-10-31	PLN	6 534	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Weksel in blanco, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
mBank S.A.	Warszawa	1 500	2018-02-28	PLN	1 076	WIBOR + marża	Hipoteka umowna na nieruchomościach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową, Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Bank Millennium S.A.	Warszawa	10 000	2018-02-24	PLN	9 490	WIBOR + marża	Weksel własny in blanco z deklaracją wekslową, Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczeniowej. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 KPC.
Dams GMBH	Velbert Niemcy	2 077	2018-12-31	EUR	9 499	EURIBOR + marża	
BPIRI Separator Sp. z o.o.	Katowice	750	2018-12-31	PLN	750	WIBOR + marża	
odsetki naliczone na dzień bilansowy					5 010		
Razem					620 502		

42. Zabezpieczenia na majątku Grupy

Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie

Rodzaj aktywów stanowiących zabezpieczenie	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Nieruchomości	112 352	136 431
Środki trwałe	82 095	77 584
Zapasy	15 769	40 503
Zastaw na zbiorze rzeczy ruchomych i praw	116 601	54 109
Razem	326 817	308 699

43. Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Zobowiązania warunkowe	311 280	241 315
- udzielone gwarancje, w tym:	226 149	179 766
- przetargowe	18 211	6 004
- dobrego wykonania kontraktu	141 559	135 478
- pozostałe	66 379	38 284
- poręczenia i weksle na rzecz instytucji finansowych	5 990	5485
- wykup wierzytelności	78 025	48 563
- pozostałe	1 116	7 501

44. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego. Ogólna strategia działania Grupy nie ulega zmianie.

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu. Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału Grupa może zmienić kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Grupa monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości

kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyty ujawnione w nocie nr 41, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, i zysk zatrzymany.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego jak również na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 i 31 grudnia 2017 Grupa spełnia wszelkie kowenanty z obowiązujących ją umów.

45. Zobowiązania z tytułu leasingu

45.1. Wybrane zasady rachunkowości

Na dzień rozpoczęcia leasingu, Grupa jako leasingobiorca ujmuje leasing finansowy w bilansie jako aktywa i zobowiązania w kwotach równych wartości godziwej przedmiotu leasingu ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu lub w kwotach równych wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonych na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej.

Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego z rozróżnieniem na zobowiązania krótko i długoterminowe.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej okresowej stopy procentowej od pozostałego do spłaty salda zobowiązania. Koszty finansowe dotyczące danego okresu są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych.

Środki trwałe objęte umową, która w oparciu o przepisy MSR 17 nie spełnia warunków leasingu finansowego Spółka kwalifikuje jako leasing operacyjny i ujmuje będąc:

- Wdierżawiającym - jako rzeczowe aktywa trwałe i dokonuje odpisów amortyzacyjnych. Spółka rozpoznaje przychody z tytułu umowy leasingu operacyjnego (dzierżawy) w wysokości naliczonych opłat leasingowych równomiernie w okresie trwania umowy.

- Dzierżawcą - wyłącznie naliczone i zapłacone z tego tytułu opłaty leasingowe przez okres leasingu. Bieżąca opłata leasingowa jest ujmowana w pozycji zobowiązań oraz kosztów. W momencie zapłaty zobowiązanie zostaje rozliczone. Spółka ujmuje w bilansie wyłącznie zobowiązania odnoszące się do bieżącej należnej opłaty leasingowej.

45.2. Zobowiązania leasingowe na dzień bilansowy

Wartość bieżąca rat kapitałowych	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:	37 610	31 386
jednego roku	13 717	17 123
dwóch do pięciu lat	23 893	14 263
powyżej pięciu lat	-	-
pomniejszone o przyszłe odsetki:	4 823	1 033
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań	32 787	30 353
Pomniejszona o kwoty wymagalne w ciągu 12 miesięcy (ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych)	11 958	16 415
Zobowiązanie wymagalne w okresie po 12 miesiącach	20 829	13 938

46. Zobowiązania handlowe i pozostałe

46.1. Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w momencie początkowego ujęcia ujmuje się w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

46.2. Obligacje

W styczniu 2016 roku Spółka Famur S.A. wyemitowała w ramach programu obligacji zabezpieczonych pierwszą transzę A o wartości nominalnej 108 milionów złotych. Obligacje te są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR 6M powiększoną o marżę dla każdego 6-cio miesięcznego okresu rozliczeniowego.

Obligacje serii A zostały zdematerializowane i zarejestrowane w depozycie papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w dniu 12 stycznia 2016 r. Obligacje zarejestrowane w depozycie zostały oznaczone kodem ISIN PLFAMUR00038. Datą emisji Obligacji serii A jest 12 stycznia 2016 r. Datą wykupu Obligacji serii A jest dzień 13 stycznia 2020 r.

46.3. Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania krótkoterminowe	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
wobec jednostek powiązanych	39 769	44 928
- kredyty i pożyczki, w tym:	10 813	17 069
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	28 956	27 859
- do 12 miesięcy	28 956	27 859
wobec pozostałych jednostek	532 194	812 311
- kredyty i pożyczki	40 828	203 954
- inne zobowiązania finansowe	11 958	16 415
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	242 100	339 863
- do 12 miesięcy	242 100	339 863
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	88 842	98 096
- z tytułu wynagrodzeń	19 885	21 533
- inne	128 582	132 449
razem	571 963	857 239

Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej wartość księgowa zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

47. Rozliczenia międzyokresowe

47.1. Wybrane zasady rachunkowości

W pozycji Pozostałe zobowiązania (rozliczenia międzyokresowe) ujmowane są zarówno bierne rozliczenia międzyokresowe jak i przychody przyszłych okresów.

Bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczą kosztów jeszcze nie poniesionych, ale przypadających na dany okres rozliczeniowy, zgodnie z zasadą współmierności.

Przychody przyszłych okresów obejmują w szczególności równowartość otrzymanych od kontrahentów środków - takich jak dotacje i poręczenia - których rozliczenie nastąpi w przyszłych okresach.

47.2. Wartość ujętych rozliczeń międzyokresowych biernych

Inne rozliczenia międzyokresowe bierne	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	18 767	13 668
- rezerwa urlopowa	11 956	13 668
- przewidywane koszty kontraktów	6 300	-
- pozostałe	511	-
rozliczenia międzyokresowe przychodów	16 200	16 645
- dotacja	12 389	13 264
- pozostałe	3 811	3 381
razem	34 967	30 313

47.3. Dotacje

Prezentowane w bilansie w pozostałych zobowiązaniach - rozliczeniach międzyokresowych, to głównie środki o wartości 11 030 tys. PLN, które Spółka Famur S.A. otrzymała w latach 2010-2012 jako dofinansowanie z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w związku z realizacją inwestycji obejmującej rozbudowę oraz modernizację istniejącego przedsiębiorstwa. Z dotacji rozliczono w 2018r. kwotę 1 443 tys. PLN.

Otrzymane dotacje dotyczą sfinansowania aktywów podlegających amortyzacji i podlegają rozliczeniu poprzez korektę zmniejszenia kosztów amortyzacji aktywów trwałych dofinansowanych dotacją.

48. Instrumenty Finansowe

48.1. Wybrane zasady rachunkowości

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa takich instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.
- Należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa takich instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
- Otrzymane pożyczki i kredyty bankowe. Wartość bilansowa takich instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny, oparty na stopach rynkowych charakter ich oprocentowania.

Instrumenty finansowe typu swap na stopę procentową (zwany dalej IRS) są ujmowane początkowo według wartości godziwej skorygowanej o koszty transakcyjne, a następnie na każdy dzień bilansowy według wartości godziwej, przy czym efekt wyceny ujmowany jest bieżąco w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych typu forward zabezpieczających kursy walut jest oszacowana dla składnika aktywów na poziomie 2 jako dane wejściowe inne niż ceny notowane, które są obserwowalne w odniesieniu dla danego składnika. Przyszłe przepływy pieniężne wycenia się w oparciu o kursy wymiany z kontraktów forward w oparciu o uzyskany kurs wymiany forward na koniec okresu sprawozdawczego. Instrumenty finansowe mają określony (umowny) termin i dlatego podlegają wycenie na każdy okres sprawozdawczy. Podmiot dominujący stosuje rachunkowość zabezpieczeń. Objęte są nią kontrakty forward, które zgodnie z przyjętymi zasadami są efektywne.

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej.

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

48.2. Zestawienie instrumentów pochodnych

Instrumenty pochodne	Planowana data realizacji	Wartość przyszłych przepływów pieniężnych wg kursu terminowego	Wartość rynkowa na dzień 31.12.2018	Zabezpieczane ryzyko
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2019	54 005,00	53 775,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	II kwartał 2019	33 185,00	33 136,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	III kwartał 2019	24 946,00	24 874,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	IV kwartał 2019	71 986,00	72 154,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2020	71 820,00	72 049,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	IV kwartał 2020	1 660,00	1 661,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	I kwartał 2019	699,00	697,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	II kwartał 2019	1 148,00	1 164,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	III kwartał 2019	696,00	694,00	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	IV kwartał 2020	101,00	101,00	Ryzyko walutowe
Forward - zakup EUR	I kwartał 2019	9 036,00	8 862,00	Ryzyko walutowe
Forward - zakup EUR	II kwartał 2019	1 163,00	1 140,00	Ryzyko walutowe
Forward - zakup EUR	II kwartał 2020	1 264,00	1 225,00	Ryzyko walutowe
forward - zakup USD	I kwartał 2019	335,00	364,00	Ryzyko walutowe
IRS	I kwartał 2020	108 000,00	108 282,00	ryzyko stopy procentowej
Razem		380 044,00	380 178,00	

48.3. Instrumenty finansowe w podziale na klasy

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności spełniające definicję instrumentów finansowych (w tym leasingi i pożyczki)	1 085 038	1 025 419
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	297 931	681 762
Razem aktywa finansowe	1 382 969	1 707 181
Długoterminowe pozostałe zobowiązania	115 175	110 842
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu finansowego	20 829	13 938
pożyczki i kredyty bankowe	435 578	620 502
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	321 550	409 143
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	11 958	16 415
Razem zobowiązania finansowe	905 090	1 170 840

Według oceny Grupy wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług, kredytów w rachunku bieżącym oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności.

48.4. Instrumenty finansowe w podziale na kategorie

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone i należności własne	1 085 038	990 419
Lokaty pieniężne, o okresie zapadalności dłuższym niż 3 miesiące	0	35 000
Środki pieniężne	297 931	681 762
Razem aktywa finansowe według kategorii	1 382 969	1 707 181
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe	436 725	519 985
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	435 578	620 502
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	32 787	30 353
Razem zobowiązania finansowe według kategorii	905 090	1 170 840

49. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową Grupy ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności:

- ryzyka kredytowego - kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych
- ryzyka płynności – ryzyko, że Grupa napotka trudności w wywiązaniu się ze zobowiązań
- ryzyka rynkowego – ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe

Główne ryzyko Grupy związane jest przede wszystkim z należnościami handlowymi (ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe) oraz z zobowiązaniami z tytułu zaciągniętych kredytów o pożyczek (ryzyko stopy procentowej).

Grupa dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego.

49.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z prowadzeniem podstawowej działalności. Zgodnie z MSSF 7 jednostki dokonują analizy poszczególnych pozycji aktywów narażonych na ryzyko kredytowe tj. należności z tyt. dostaw i usług, należności z tyt. leasingu, pożyczki udzielone, środki pieniężne. Ryzyko kredytowe wynika z zawartych umów i związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności bądź spłaty udzielonych pożyczek.

Grupa na rynku krajowym przeprowadza transakcje głównie w ramach sektora górniczego i w stosunku do tych należności, w tym także należności z tytułu leasingu występuje największa koncentracja ryzyka.

Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i stosowane są zabezpieczenia finansowe (akredytywa, gwarancje bankowe), co minimalizuje ryzyko niewypłacalności.

Struktura wiekowa należności finansowych

Stan na 31.12.2018	wartość należności	Należności nieprzeterminowane,	Należności przeterminowane	
			<360 dni	1-5 lata
Należności z tytułu dostaw i usług	961 265	859 791	96 319	5155
Pozostałe należności finansowe	82 495	82 495	-	-
Razem	1 043 760	942 286	96 319	5 155

Stan na 31.12.2017	wartość należności	Należności nieprzeterminowane,	Należności przeterminowane	
			<360 dni	1-5 lata
Należności z tytułu dostaw i usług	862 222	796 602	65 620	-
Pozostałe należności finansowe	83 542	82 424	1 118	-
Razem	945 764	879 026	66 738	-

49.2. Ryzyko związane z płynnością

Grupa narażona jest na to ryzyko w przypadku gdy przepływy pieniężne z tytułu spłaty należności nie są realizowane terminowo. Grupa zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań oraz system przedpłat. Jednocześnie wartość dostępnych linii kredytowych zapobiega negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności.

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych

Stan na 31.12.2018	wartość zobowiązań	Zobowiązania wymagalne w okresie	
		<360 dni	1-5 lat
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	271 056	271 056	0
Kredyty i pożyczki	435 578	51 640	383 938
Pozostałe zobowiązania finansowe	147 962	11 958	136 004
Razem	854 596	334 654	519 942

Stan na 31.12.2017	wartość zobowiązań	Zobowiązania wymagalne w okresie	
		<360 dni	1-5 lat
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	367 722	367 712	10
Kredyty i pożyczki	620 502	221 023	399 479
Pozostałe zobowiązania finansowe	147 652	22 872	124 780
Razem	1 135 876	611 607	524 269

49.3. Ryzyko rynkowe

- ryzyko walutowe – związane jest ze zmianami kursu walut, które powodują niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa podejmuje działania mające na celu minimalizację ryzyka poprzez: zawieranie umów o terminową wymianę walut typu Forward oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym.
- ryzyko stopy procentowej – Grupa narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. Większość wartości kredytów to kredyty zaciągnięte w PLN, dlatego też Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej oraz negocjuje z Bankiem warunki na jakich udzielone są kredyty.
- ryzyko cenowe – na ryzyko wzrostu cen Grupa narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności, głównie wyrobów hutniczych. Grupa dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z odbiorcami (branża hutnicza, hydrauliczna,

elementy śrubowe) możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych, które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy, odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb. Grupa w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.

49.4. Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

stan na 31.12.2018	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs
			EUR/PLN	EUR/PLN	RUB/PLN	RUB/PLN	USD/PLN	USD/PLN	inne/PLN	inne/PLN
			+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	297 931	34 581	2 321	-2 321	122	-122	211	-211	805	-805
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 054 774	112 410	8 596	-8 596	845	-845	359	-359	1 441	-1 441
Zobowiązania finansowe	32 787	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	514 813	75 479	-1 892	1 892	-4 117	4 117	-10	10	-1 529	1 529
Kredyty i pożyczki	435 578	10 653	-1 065	1 065	-	-	-	-	-	-

stan na 31.12.2017	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs
			EUR/PLN	EUR/PLN	RUB/PLN	RUB/PLN	USD/PLN	USD/PLN	inne/PLN	inne/PLN
			+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	681 762	42 026	2 929	-2 929	236	-236	59	-59	979	-979
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	973 735	54 660	2 614	-2 614	1291	-1291	7	-7	1554	-1554
Zobowiązania finansowe	30 353	3 754	-	-	-	-	-347	347	-29	29
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	619 115	65 141	-2038	2038	-4121	4121	-6	6	-349	349
Kredyty i pożyczki	620 502	9 499	-950	950	-	-	-	-	-	-

49.5. Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	stan na 31.12.2018	wpływ na wynik + 100 pb	wpływ na wynik - 100 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	297 931	29 793	-29 793
aktywa finansowe	30 264	3 026	-3 026
Należności z tytułu dostaw i usług	961 265	96 127	-96 127
Zobowiązania finansowe	32 787	-3 279	3 279
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	514 813	-51 481	51 481
Kredyty i pożyczki	435 578	-43 558	43 558

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	stan na 31.12.2017	wpływ na wynik + 100 pb	wpływ na wynik - 100 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	681 762	68 176	-68 176
aktywa finansowe	51 684	5 168	-5 168
Należności z tytułu dostaw i usług	862 222	86 222	-86 222
Zobowiązania finansowe	30 353	-3 035	3 035
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	611 013	-61 101	61 101
Kredyty i pożyczki	620 502	-62 050	62 050

50. Informacje o znaczących transakcjach z klientami

Istotne transakcje z klientami, w przypadku gdy przychody z tymi kontrahentami stanowią 10% i więcej łącznych przychodów, zostały opisane w sprawozdaniu z działalności Grupy FAMUR.

51. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

51.1. Rok 2018

	przychody ze sprzedaży	przychody finansowe	sprzedaż środków trwałych	pozostałe przychody	zakup materiałów i usług	koszty finansowe	zakup środków trwałych	pozostałe koszty	należności	pożyczki udzielone	zobowiązania	pożyczki zaciągnięte
TDJ Equity I Sp. z o.o	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
jednostki zależne od Famur SA	5 534	1 126	-	475	10 247	159	2 789	2 273	16 724	18 024	3 663	10 653
pozostałe jednostki powiązane	4 227	3	172	1 755	82 956	138	167	4 133	2 076	-	11 316	-
razem	9761	1129	172	2230	93203	297	2956	6406	18 800	18024	14979	10653

51.2. Rok 2017

za okres od 1.1.17 do 31.12.17	przychody ze sprzedaży	przychody finansowe	sprzedaż środków trwałych	pozostałe przychody	zakup materiałów i usług	koszty finansowe	zakup środków trwałych	pozostałe koszty	należności	pożyczki udzielone	zobowiązania	pożyczki zaciągnięte
TDJ Equity I Sp. z o.o	-	-	-	-	99	-	-	-	-	-	-	-
jednostki zależne od Famur SA	53 849	214	37	17	5 830	273	-	2 765	68 496	7 653	-	10 235
pozostałe jednostki powiązane	2 730	114	378	10 224	89 252	1 734	137	2 665	3 237	-	55 565	-
razem	56 579	328	415	10 241	95 181	2 007	137	5 430	71 733	7 653	55 565	10 235

52. Wynagrodzenie członków zarządu

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej za rok 2018 zaprezentowane zostały w tabelach poniżej.

Członkowie Zarządu w okresie 1.1.2018-31.12.2018	wynagrodzenie za okres 1.1.2018 - 31.12.2018
Mirosław Bendzera	904
Zawiszowska Beata	699
Gruszczyk Dawid	467
Bielak Bartosz	129
Tomasz Jakubowski	33
Adam Toborek	287
Waldemar Łaski	1
Szypuła Zdzisław	234
Razem	2 754

Członkowie Rady Nadzorczej w okresie 1.1.2018-31.12.2018	wynagrodzenie za okres 1.1.2018 - 31.12.2018
Tomasz Domogała	10
Czesław Kisiel	10
Jacek Leonkiewicz	14
Michał Nowak	5
Dorota Wyjadłowska	9
Magdalena Zajączkowska Ejsymont	7
Kruk Tomasz	2
Rogowski Robert	14
Razem:	71

53. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Spółka FAMUR S.A. zawarła w dniu 23 lipca 2018 roku umowę na badanie i przegląd sprawozdań z Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z siedzibą w Warszawie przy ul. Rondo ONZ 1, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000481039, Wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 130 (prowadzoną przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów). Wynagrodzenie dla podmiotu badającego księgi FAMUR S.A. za rok 2018 wynosi łącznie 239 000,- zł netto, w tym:

- 70 000,00 zł netto za przegląd skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania FAMUR S.A. i przegląd skonsolidowanego sprawozdania Grupy FAMUR,
- 169 000,00 zł netto - za roczne badanie jednostkowego sprawozdania spółki FAMUR S.A. i za roczne badanie skonsolidowanego sprawozdania Grupy FAMUR.

54. Informacje dodatkowe

1. W dniu 25 stycznia 2018 r. uprawomocniło się postanowienie o zarejestrowaniu przez Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zmian umowy spółki zależnej Emitenta tj. Mining Equipment Finance Sp. z o.o. („SPV”). Tym samym został spełniony ostatni warunek zaangażowania kapitałowego w SPV przez Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Zamknięty Aktywów Niepublicznych („Fundusz”), w imieniu i na rzecz którego działa Polski Fundusz Rozwoju S.A. Emitent oraz Fundusz partycypują w finansowaniu SPV celem udostępniania przez konsorcjum Emitenta i SPV maszyn górniczych na podstawie umów leasingu lub innych umów o podobnym charakterze.
2. W dniu 8 lutego 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła memorandum informacyjne, sporządzone w związku z ofertą publiczną akcji nowej serii F, kierowanej do akcjonariuszy Kopex S.A. w związku z jej podziałem poprzez przeniesienie części majątku na Emitenta, zgodnie z planem podziału z dnia 29 czerwca 2017 r.

3. W dniu 6 marca 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła aneksy nr 1, 2 i 3 do wyżej wskazanego memorandum informacyjnego.
4. W dniu 13 kwietnia 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Famur S.A. podjęło uchwałę o podziale Kopex S.A. i połączeniu wydzielonej części z Famur S.A. oraz o podwyższeniu kapitału zakładowego Famur S.A. w drodze emisji 15 322 712 akcji zwykłych serii F o wartości nominalnej 0,01 zł każda.
5. Dnia 7 maja 2018 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował podział Kopex S.A. oraz zmianę statutu Famur S.A. wynikającą z emisji akcji serii F, wskazanej w powyższym punkcie.
6. Dnia 29 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Famur S.A. podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy. Wartość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,44 zł (252 895 813,28 zł razem). Dzień dywidendy ustalono na 9 lipca 2018 r. a wypłatę zrealizowano 17 lipca 2018 r.
7. W dniu 16 lipca 2018 roku Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. podjął uchwałę nr 767/2018 („Uchwała”), na mocy której w tym samym dniu dopuszczonych zostało do obrotu na rynku regulowanym 15 322 712 (piętnaście milionów trzysta dwadzieścia dwa tysiące siedemset dwanaście) akcji zwykłych na okaziciela serii F o wartości nominalnej 0,01 zł (jeden grosz) każda, oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem „PLFAMUR00046”
 W dniu 18 lipca 2018 r. Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. (dalej „KDPW”), na podstawie Uchwały Zarządu KDPW Nr 449/2018 postanowił dokonać asymilacji 15.322.712 (piętnaście milionów trzysta dwudziestu dwóch tysięcy siedemset dwunastu) akcji zwykłych na okaziciela serii F o wartości nominalnej 0,01 zł (jeden grosz) każda, oznaczonych dotychczas w KDPW kodem ISIN „PLFAMUR00046” z pozostałymi akcjami Emitenta, oznaczonymi kodem ISIN „PLFAMUR00012”. Data asymilacji papierów wartościowych została określona na dzień 23 lipca 2018 r.
8. W dniu 17 września 2018 r. złożono wniosek o wykreślenie rejestracji spółki Hansen China mającej siedzibę na terenie Chińskiej Republiki Ludowej. W dniu 27 listopada 2018 r. Emitent powziął informację o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców.
9. W dniu 5 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy Dla Krakowa - Śródmieście w Krakowie , XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki z dotychczasowej KOPEX-EX-COAL Sp. z o. o. na EX-COAL Sp. z o.o.
10. Z dniem 6 listopada 2018 r. doszło do zawarcia pomiędzy Fugo S.A. (jako Sprzedającym) oraz Fugo sp. z o.o. (jako Kupującym), umowy sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa - zakładu produkcyjnego w Zgorzelcu, nastąpiło również przejęcie przez FUGO Sp. z o.o. zadań powiązanych z przejmowaną częścią przedsiębiorstwa, a wykonywanych dotychczas przez FUGO S.A. Tym samym nastąpiło przejście części pracowników zatrudnionych w FUGO S.A. na innego pracodawcę, którym jest FUGO Sp. z o.o. Od zawarcia umowy dotychczas prowadzona przez spółkę FUGO S.A. działalność produkcyjna jest prowadzona przez spółkę FUGO Sp. z o.o., z zastrzeżeniem iż w/w działalność prowadzona jest nadal w Zgorzelcu.
11. W dniu 15 listopada 2018 r. FAMUR S.A. zawiązała spółkę FAMUR Estate sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (adres: ul. Armii Krajowej 41, 40 - 698 Katowice). W dniu 28 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach dokonał rejestracji spółki FAMUR Estate sp. z o.o. pod numerem KRS: 0000758723. Zgodnie ze stanem na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 5 000,00 zł i dzieli się na 100 udziałów, z których każdy ma wartość nominalną: 50,00 zł. FAMUR S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki.
12. W dniu 22 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki z dotychczasowej KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o. na K-CONSTRUCTION Sp. z o.o
13. W dniu 22 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki z dotychczasowej KOPEX FINANCE&RESTRUCTURING Sp. z o.o. na FAMUR FINANCE&RESTRUCTURING Sp. z o.o.

14. W dniu 5 grudnia 2018 r. zarejestrowana została zmiana nazwy spółki z dotychczasowej OOO KOPEX Sibir na OOO FAMUR Sibir.

55. Planowana sprzedaż spółki PBSz

W dniu 21 grudnia 2018 roku przedstawiciele Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. jako Kupującej oraz PBSz1

Sp. z o.o. i Primetech S.A. (spółek zależnych od Emitenta) jako Sprzedających zawarli warunkową umowę zobowiązującą sprzedaży 4.430.476 akcji Przedsiębiorstwa Budowy Szybów S.A. w Tarnowskich Górach („PBSz”) stanowiących 95,01% udziału w kapitale zakładowym PBSz.

W wyniku negocjacji ostateczna cena rozliczenia transakcji została ustalona na poziomie 204 mln zł, z czego kwota 199 mln zł zostanie spłacona w dacie zamknięcia transakcji, natomiast kwota 5 mln zł zostanie zatrzymana w celu zagwarantowania zapewnień Sprzedających i zostanie rozliczona po dacie zamknięcia transakcji, najdalej w terminie trzech miesięcy po tej dacie. Cała kwota ceny przeznaczona zostanie na spłatę zobowiązań kredytowych Primetech S.A. (spółki zależnej od Emitenta), w celu zwolnienia zabezpieczeń na akcjach i aktywach PBSz. W wyniku przeprowadzonej transakcji zostanie spłacona całość zadłużenia kredytowego Primetech S.A., określana w Umowie Restrukturyzacyjnej z dnia 1 grudnia 2016 r., zawartej pomiędzy Primetech S.A., spółkami zależnymi, inwestorem oraz wierzycielami finansowymi, jako tzw. Transza „B”.

Możliwość zawarcia umowy rozporządzającej i zamknięcia transakcji uzależniona jest od wcześniejszego spełnienia Warunków Zawieszających, spośród których do spełnienia pozostało zarejestrowanie zmian Statutu Spółki PBSz, uzgodnienie treści gwarancji korporacyjnej wystawianej przez Emitenta na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz zawarcie z wierzycielami finansowymi Primetech S.A. umów określających sposób przeprowadzenia transakcji i rozliczenia ceny sprzedaży.

Dojście transakcji do skutku nie będzie miało wpływu na jednostkowy wynik Emitenta oraz na jego zdolność dywidendową, ponieważ stroną sprzedającą będą spółki zależne od Emitenta (PBSz1 Sp. z o.o. i Primetech S.A.).

W wyniku sprzedaży akcji PBSz, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Emitenta zostanie rozpoznany wynik na utracie kontroli, szacowany w kwocie 150 mln zł, stanowiący księgowy efekt dekonsolidacji spółki zależnej. Wynik na utracie kontroli zostanie rozpoznany w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za okres, w którym sprzedaż zostanie zrealizowana.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Emitent nie zaklasyfikował aktywów PBSz jako aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, ponieważ zdaniem Emitenta na dzień bilansowy 31.12.2018r. nie zostały spełnione warunki wymagane przez MSSF 5. Zgodnie z MSSF 5 jednostka klasyfikuje składnik aktywów trwałych lub grupę do zbycia jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli na dzień bilansowy aktywo jest dostępne do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna.

Zobowiązanie Stron do zawarcia Umowy Rozporządzającej uzależniona jest od ziszczenia się szeregu Warunków Zawieszających, przy czym część z nich jest niezależna lub częściowo zależna od woli Stron.

56. Zdarzenia po dacie bilansu

1. W dniu 22 stycznia 2019 r. tj. po dniu bilansowym spółka OOO FAMUR Ukraina została wykreślona z rejestru przedsiębiorców.
2. W dniu 23 stycznia 2019 r. tj. po dniu bilansowym Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki z dotychczasowej Famur Pemug sp. z o.o. na Pemug sp. z o.o.
3. W dniu 8 marca 2019 r. tj. po dniu bilansowym doszła do skutku umowa sprzedaży 1720 udziałów w Fugo Projekt Sp. z o.o. z dnia 5 marca 2019r. Na podstawie powyższej umowy FAMUR Famak S.A. sprzedał poza Grupę wszystkie posiadane w tej spółce (tj. 1720) udziały i począwszy od dnia 8 marca 2019 r. FAMUR Famak S.A. przestał być współnikiem tej spółki.

4. W związku z warunkową umową sprzedaży akcji Przedsiębiorstwa Budowy Szybów S.A. (PBSZ S.A.), zawartą w dniu 21 grudnia 2018 roku przez podmioty zależne Emitenta tj. spółkę Primetech S.A. oraz spółkę PBSZ 1 sp. z o.o., w dniu 20.03.2019r. do spółki Primetech S.A. wpłynęło pismo z Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. (JSW) z wnioskiem o dodatkowe zabezpieczenie ewentualnej szkody w przypadku finalizacji transakcji sprzedaży PBSZ S.A. i zmaterializowania się ryzyka wystąpienia przez następców prawnych Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. (KHW) z ewentualnymi roszczeniami przeciwko spółce PBSZ S.A. Podstawą do wystąpienia przez JSW o udzielenie dodatkowego zabezpieczenia były doniesienia Prokuratury Krajowej w sprawie zatrzymań i zarzutów przeciwko pracownikom KHW dotyczących niegospodarności i wyrządzenia szkody spółce KHW, wynikających ze zlecenia w 2009 roku konsorcjum z udziałem PBSZ S.A. prac, które w ocenie Prokuratury z technicznego i ekonomicznego punktu widzenia były zbędne. Obawiając się, że w przypadku potwierdzenia zarzutów Prokuratury następcy prawni KHW mogą wystąpić do PBSZ S.A. z roszczeniami odszkodowawczymi, co mogłoby doprowadzić do obniżenia wartości PBSZ S.A., JSW wystąpiła do Primetech S.A. o ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia swoich potencjalnych roszczeń, poprzez udzielenie gwarancji przez podmiot trzeci o uznanym standingu finansowym albo gwarancji korporacyjnej przez Famur. Kierując się dążeniem do realizacji warunkowej umowy sprzedaży akcji PBSZ S.A., Emitent jest gotowy wystawić gwarancję korporacyjną na kwotę 14,5 mln zł celem eliminacji wątpliwości JSW dotyczących ryzyka poniesienia szkody w przypadku zakupu akcji PBSZ S.A. Zdaniem Emitenta nie istnieje bezpośredni związek pomiędzy zarzutami wobec pracowników KHW a PBSZ S.A. będącą członkiem konsorcjum wykonującym zlecone prace. Prokuratura Krajowa nie wskazuje, aby odpowiedzialność za zaistniałą sytuację ponosiła spółka PBSZ S.A. a ponadto należy podkreślić, że do spółki PBSZ pomimo upływu ponad trzech lat od wykonania i rozliczenia umowy nie wpłynęły jakiegokolwiek roszczenia dotyczące umowy, o której mowa w komunikacie Prokuratury Krajowej. Emitent wyjaśnia także, że zdarzenia, które są przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prokuraturę miały miejsce w okresie, w którym PBSZ S.A. nie wchodziła w skład grupy kapitałowej Emitenta.

Katowice, dnia 16 kwietnia 2019r.

.....
**Podpis osoby odpowiedzialnej
za sporządzenie sprawozdania finansowego**
Marcin Pietrzak

Podpisy członków Zarządu Famur S.A.

Mirosław Bendzera

Beata Zawiszowska

Dawid Gruszczyk

Tomasz Jakubowski

Waldemar Łaski

Adam Toborek

Podpisy złożone elektronicznie